

แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก



ศิลปนิพนธ์เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา  
หลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต  
สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์  
พฤษภาคม 2561  
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

**UNCONSCIOUS MOTIVATION OF SUBCONSCIOUS**



**A Thesis Submitted to the Graduate School of Naresuan University**

**in Partial Fulfillment of the Requirements**

**for the Bachelor of Fine and Applied Arts Degree in Visual Art Design**

**May 2018**

**Copyright 2018 by Naresuan Universit**

คณะกรรมการสอบศิลปนิพนธ์ได้พิจารณาศิลปนิพนธ์ เรื่อง “แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก” ของนางสาวชนิดดา บุญประสิทธิ์ เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

*Name wood* .....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย มาอ่อน)

*[Signature]* .....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์)

*[Signature]* .....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีร์ศรี พรหมรัตน์)

*[Signature]* .....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาคม ทองโปร่ง)

*[Signature]* .....กรรมการ

(อาจารย์จิติ สมบูรณ์อเนก)

*[Signature]* .....กรรมการ

(อาจารย์ลักณา วงศ์สวัสดิ์)

อนุมัติ

.....  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันต์ จันทร์สมศักดิ์)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

พฤษภาคม 2561

ชื่อเรื่อง	แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก
ผู้วิจัย	นางสาวชนิดดา บุญประสิทธิ์
สถานที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ พรหมรัตน์
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรชาติ เกษประสิทธิ์
ประเภทสารนิพนธ์	ศิลปนิพนธ์ ศป.บ สาขาวิชาออกแบบทัศนศิลป์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2561
คำสำคัญ	แรงจูงใจ, จิตใต้สำนึก

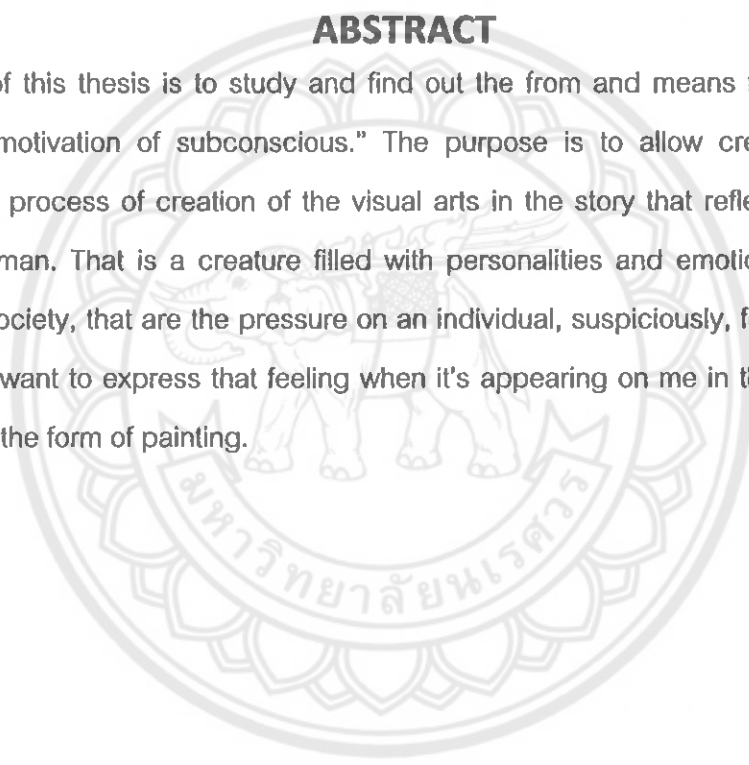
#### บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้ามีจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าหารูปแบบวิธีการจากแนวคิดในเรื่อง "แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก" มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สร้างสรรค์เกิดการเรียนรู้และเข้าใจกระบวนการขั้นตอน ของการสร้างสรรคผลงานทางทัศนศิลป์ในการถ่ายทอดเรื่องราวที่สะท้อนสภาวะทางพฤติกรรมของมนุษย์ว่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีบุคลิกและอารมณ์ที่หลากหลาย การดำรงชีวิตที่ต้องอยู่ร่วมกันในสังคมได้ส่งผลให้เกิดความกดดันขึ้นในตัวบุคคล ความหวาดระแวง ความหวาดกลัว และความเครียดที่ต้องเผชิญกับสภาพสังคม คนหนุ่มมาก ผู้สร้างสรรค์จึงต้องการนำเสนอภาพภาวะการณ์ดังกล่าว โดยผ่านอากัปกริยาของตนผสมกับประสบการณ์ อารมณ์ ความรู้สึกของผู้สร้างสรรค์เองในรูปแบบงานจิตรกรรม

<b>Title</b>	Unconscious Motivation of Subconscious
<b>Author</b>	Chanatda Boonprasit
<b>Advisor</b>	Prof. Dr. Thaveerat phromrat
<b>Co - Advisor</b>	Assist. Prof. Surachat kesprasit
<b>Academic Paper</b>	Thesis B.F.A. in Visual Art Design, Naresuan University, 2018
<b>Keywords</b>	Motivation, Subconscious

### **ABSTRACT**

The objective of this thesis is to study and find out the from and means from the concept of "Unconscious motivation of subconscious." The purpose is to allow creators to learn and understand the process of creation of the visual arts in the story that reflects the state of the behavior of human. That is a creature filled with personalities and emotions. In order to live together as a society, that are the pressure on an individual, suspiciously, fear and the strain in the humanity. I want to express that feeling when it's appearing on me in the situation that I've experienced in the form of painting.



## ประกาศคุณูปการ

ศิลปะนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความกรุณา ช่วยเหลือ และให้แนะนำในปรึกษาได้อย่างดียิ่ง จากบุคคลผู้เปี่ยมด้วยความอนุเคราะห์

ผู้สร้างสรรค์ขอกราบขอบพระคุณ คุณจำรัส บุญประสิทธิ์ และคุณแม่ทองจันทร์ บุญประสิทธิ์ บิดามารดาของผู้สร้างสรรค์ ผู้เปรียบเป็นแรงผลักดันสำคัญในการศึกษา คอยสนับสนุนการดำเนินงาน ทั้งให้คำปรึกษาและดูแลงบประมาณให้เพียงพอต่อการทำศิลปนิพนธ์ได้อย่างราบรื่น และยังเป็นกำลังใจให้ผู้สร้างสรรค์อย่างดีที่สุดเสมอมา

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีศักดิ์ พรหมวัฒน์ ประธานที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่ามาเป็นที่ปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำอันเป็นความรู้ที่เป็นประโยชน์ในการสร้างสรรค์งาน ตลอดระยะเวลาในการทำศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ และขอขอบพระคุณคณะกรรมการศิลปนิพนธ์ ประกอบไปด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุรชาติ เกษประสิทธิ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์ และกรรมการ อาจารย์สมหมาย มาอ่อน อาจารย์อาคม ทองไปร่ง อาจารย์จิติ สมบูรณ์เอนก และอาจารย์ลัคนา วงศ์สวัสดิ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของศิลปนิพนธ์ด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วง มีความครบถ้วนสมบูรณ์อย่างมีคุณค่า

กราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ จินายน อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นอย่างสูง ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์สถานที่ของมหาวิทยาลัยนเรศวรในการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงาน และเพื่อแหล่งการเรียนรู้ของสมุดให้ผู้สร้างสรรค์ได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาข้อมูลทางด้านเนื้อหา

และขอขอบคุณเพื่อนๆ นิสิตสาขาออกแบบทัศนศิลป์ ที่คอยช่วยเหลือ แบ่งปัน ตลอดระยะเวลาการดำเนินการสร้างสรรค์งาน

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากศิลปนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้สร้างสรรค์ขอมอบและอุทิศแต่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ผู้สร้างสรรค์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานศิลปนิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาที่จะช่วยสร้างความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์งานจิตรกรรม และการทำงานของจิตใจได้ไม่มากนักน้อย

ชนัดดา บุญประสิทธิ์

สารบัญ

MISSING



## บทที่ 1

### บทนำ

#### ความเป็นมาและความสำคัญของการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์

มนุษย์มีการแสดงออกที่สัมพันธ์กับสังคม และสภาพแวดล้อมรอบตัว หากเกิดการเปลี่ยนแปลงกับสภาพแวดล้อมหรือปัจจัยภายนอกย่อมมีผลต่อความเปลี่ยนแปลงภายในของมนุษย์เช่นเดียวกันและนอกจากร่างกายของมนุษย์ยังมีเรื่องความซับซ้อนของจิตใจโดยพื้นฐานของพฤติกรรมมีผลมาจากกระบวนการจิตใต้สำนึก ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจที่ไม่รู้ตัว (Unconscious Motivation) ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เช่น ความปรารถนาอยากได้สิ่งต่างๆ เป็นสิ่งที่มีติดตัวอยู่ในมนุษย์ทุกคน ตลอดถึงความเกลียด ความกลัว อันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว สิ่งนี้เองที่มีส่วนทำให้มนุษย์มีพฤติกรรมที่แม้แต่ตนเองไม่สามารถเข้าใจตนเองได้

เนื่องจากตัวของผู้สร้างสรรค์มีความสนใจในเรื่องกระบวนการทำงานภายในจิตใจมนุษย์ที่มีความซับซ้อน ปรึะบาง และมีผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์โดยเกิดจากจิตใต้สำนึกที่เก็บสะสมข้อมูลและสิ่งต่าง ๆ ไว้มากมาย ทั้งสัญชาตญาณของมนุษย์เช่น ความก้าวร้าว ความกลัวความเห็นแก่ตัว ทั้งประสบการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลได้รับมาตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม รวมถึงประสบการณ์ที่เป็นเรื่องที่เจ็บปวด ขมขื่น เศร้า ทุกข์ในอดีตที่บุคคลต้องการจะลืมไปจากความทรงจำ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองที่มีผลและเป็นแรงจูงใจต่อการแสดงออกในด้านต่างๆของมนุษย์ทั้งพฤติกรรมและอารมณ์ความรู้สึกโดยที่เจ้าตัวไม่สามารถอธิบายเหตุผลได้เนื่องจากจิตใต้สำนึกเป็นคลังข้อมูลนับล้านตั้นนั้นมัน จึงเป็นตัวกำหนดบุคลิกภาพของบุคคลให้มีการแสดงออกที่แตกต่างกันตามสภาพแวดล้อมที่เติบโตมา

และด้วยเหตุนี้ผู้สร้างสรรค์จึงได้นำมาเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ประเภทจิตรกรรม ลักษณะเหมือนจริง(Realistic) เพื่อแสดงออกถึงความหดหู่ และสะท้อนถึงแรงจูงใจ ความรู้สึกต่างๆของสิ่งที่ถูกเก็บกดอยู่ในจิตใจ อีกทั้งยังก่อให้เกิดผลกระทบกับการแสดงออกทางพฤติกรรมภายนอก และพฤติกรรมภายใน ผ่านทัศนระแนวความคิดที่ว่าศิลปะเป็นภาษาแห่งอารมณ์ความรู้สึก (Emotional)และศิลปะเป็นภาษาแห่งความงาม(Formalism) ที่มีเอกลักษณ์และสุนทรีย์ภาพการสำแดงออกเฉพาะตนในศิลปนิพนธ์ชุดนี้

#### วัตถุประสงค์ของการวิจัยสร้างสรรค์

1. เพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้ากระบวนการ ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน ผลงานทัศนศิลป์ ประเภทจิตรกรรม นำไปสู่การบันทึกผลการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ให้อย่างระบบในรูปแบบเอกสารการรายงานภาคศิลปนิพนธ์



2. เพื่อแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึก หตู่ ความกังวล และความกดดัน เป็นสื่อสะท้อนถึงรูปแบบ เนื้อหา แนวความคิด ออกมาเป็นรูปธรรม งานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมที่มีสัญลักษณ์เฉพาะตัว

3. เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และเข้าใจถึงขั้นตอนแนวทางการการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมที่มุ่งการตอบสนองความคิดและความรู้สึก แสดงออกออกถึงคุณค่าทางความงามหรือสุนทรียภาพในรูปแบบผลงานทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมเป็นสำคัญ

4. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเรื่องแรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก

5. เพื่อเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชนผ่านการจัดนิทรรศการศิลปะนิพนธ์

#### ขอบเขตของการสร้างสรรค์

1. ศึกษาเนื้อหาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. วิเคราะห์เนื้อหาเพื่อพัฒนารูปแบบการสร้างสรรค

3. พัฒนารูปแบบการสร้างสรรคศิลปะนิพนธ์

4. สรุปผลการดำเนินงานวิจัยในส่วนของภาคเอกสาร

#### คำสำคัญหรือคำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

แรงงูใจ (Motivation) หมายถึง สิ่งซึ่งควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ อันเกิดจากความต้องการพลังกดดัน หรือความปรารถนาที่จะพยายามดิ้นรนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

จิตใต้สำนึก (Subconscious) หมายถึง ภาวะจิตที่ไม่อยู่ในภาวะที่รู้ตัวระลึกถึงไม่ได้ เป็นที่เก็บความคิดและความรู้สึกที่ถูกเก็บกดทั้งหลาย เนื่องจากอาจถูกบังคับ หรือไม่สามารถแสดงอาการโต้ตอบได้ในขณะนั้น

## บทที่ 2 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

### ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

จากแนวความคิดของนักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เชื่อว่า คนเรามีลักษณะของความเป็นมนุษย์และสัตว์ผสมอยู่ด้วยกัน และเน้นว่าชีวิตของมนุษย์หล่อหลอมมาจากความต้องการทางร่างกาย แรงขับทางเพศและสัญชาตญาณของความก้าวร้าว โดยมองมนุษย์ในแง่ของความ เป็นสัตว์และความเป็นมนุษย์ผู้ประเสริฐ กล่าวคือคนเรามีลักษณะเหมือนกับสัตว์ในแง่ของความต้องการ อาหาร การขับถ่าย และความต้องการทางเพศ แต่คนแตกต่างไปจากสัตว์ ในแง่ที่ว่าสามารถจะพัฒนา เทคนิคการสื่อความหมายต่างๆ ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ซึ่งสามารถแยกตนไปจากเรื่องของ สัญชาตญาณได้ นั่นคือความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีคุณธรรม สามารถครอบคลุมพฤติกรรม อุดมคติ การกระทำของตนเองได้

พื้นฐานของพฤติกรรมมีผลมาจากกระบวนการจิตใต้สำนึก ซึ่งเกิดจากแรงจูงใจที่ไม่รู้ตัว (Unconscious Motivation) ที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เช่น ความปรารถนาอยากได้สิ่งต่างๆ เป็นสิ่งที่มีติดตัว อยู่ในมนุษย์ทุกคน ตลอดถึงความเกลียด ความกลัว อันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัว สิ่งนี้เองที่มีส่วนทำให้ มนุษย์มีพฤติกรรม ที่แม้แต่ตนเองไม่สามารถเข้าใจตนเองได้

จากที่กล่าวมานี้ เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ ต่อการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ ชุดแรงจูงใจ ที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก โดยผู้สร้างสรรค์ได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในการ วิจัยโดยมีดังนี้

1. ระบบกลไกทางจิตและโครงสร้างทางจิต
2. ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็งของซิกมันด์ ฟรอยด์
3. ทฤษฎีแรงจูงใจ
4. พฤติกรรมมนุษย์
5. หลักการองค์ประกอบศิลป์
6. อิทธิพลที่ได้รับในการสร้างสรรค์ผลงาน
7. อิทธิพลจากงานศิลปะ

## 1. ระบบกลไกทางจิตและโครงสร้างทางจิต

ระบบกลไกทางจิตเป็นระบบที่มีหน้าที่ตัดสินว่าความคิดใดหรืออารมณ์ความรู้สึกใดสามารถจะแสดงพฤติกรรมออกมาอย่างไรได้บ้าง กลไกทางจิตเป็นตัวแยกแยะระบบความคิดและระบบความรู้สึกว่าอันไหนควรหรือไม่ควร เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมก่อนที่จะแสดงออกมาเป็นพฤติกรรม ระบบกลไกทางจิตถูกพัฒนามาจากทฤษฎีจิตวิเคราะห์โดย ซิกมันด์ ฟรอยด์ ซึ่งเป็นบิดาแห่งจิตวิเคราะห์ ระบบกลไกทางจิตประกอบด้วย

### 1.1 จิตสำนึก (Conscious)

เป็นจิตระดับที่มนุษย์แสดงออกในขณะที่รู้ตัว มีสติตลอดเวลา รู้ว่าตนเองเป็นใคร ต้องการอะไรกำลังทำอะไร อยู่ที่ไหน รู้สึกอย่างไร แสดงพฤติกรรมออกไปอย่างรู้ตัว มีเหตุผล อยู่ในโลกของความเป็นจริง สามารถแสดงพฤติกรรมออกมาได้ตรงตามที่ตนเองรับรู้ในขณะนั้นทุกสิ่งที่เกิดขึ้นตั้งแต่เกิดมาดูโลก ถูกบันทึกไว้ในสำนึก และมีเพียง 10% เท่านั้นที่เราสามารถจำได้ การทำงานของสำนึก มีกฎอยู่ 2 ข้อ คือ

- 1.1.1 กฎแห่งอิสรภาพ คือมันสามารถคิดอะไรก็ได้ อย่างอิสระ เช่นมีอะไรเกิดขึ้นเมื่อ 2 ปีก่อน
- 1.1.2 กฎของการเลือก จิตใจสามารถเลือกสิ่งที่มันชอบได้ และจะสนใจเฉพาะสิ่งนั้น ซึ่งมันจะทำงานเหมือนกับตวรรษ คือมีเหตุมีผล

### 1.2 จิตกึ่งสำนึก (Pre-Conscious)

หมายถึงส่วนของจิตใจ ที่มีได้แสดงออกเป็นพฤติกรรม ในขณะนั้น แต่เป็นส่วนที่รู้ตัว สามารถดึงออกมาใช้ได้ทุกเมื่อที่ต้องการ มันทำหน้าที่ในการเชื่อมประสานระหว่างจิตใต้สำนึกและจิตรู้สำนึก คอยตรวจสอบสิ่งที่จิตใต้สำนึกส่งมาให้กับจิตสำนึก และยังทำหน้าที่เก็บกตความปรารถนาและความต้องการที่ไม่อาจแสดงออกมาได้ลงไปไว้ในจิตใต้สำนึก

### 1.3 จิตไร้สำนึกหรือจิตใต้สำนึก (Unconscious mind)

หมายถึงภาวะจิตที่ไม่อยู่ในภาวะที่รู้ตัวระลึกถึงไม่ได้ เป็นที่เก็บความคิดและความรู้สึกที่ถูกเก็บกตทั้งหลาย เนื่องจากอาจถูกบังคับ หรือไม่สามารถแสดงอาการได้ตอบได้ในขณะนั้น ในที่สุดก็จะฝังลึกลงในจิตใจ จนลืมไปชั่วขณะ ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้บางครั้งถูกส่งออกมายังจิตสำนึก โดยต้องผ่านการตรวจสอบของจิตกึ่งรู้สำนึกก่อน จิตไร้สำนึกจะเป็นส่วนของสัญชาตญาณทั้งหลาย ความพึงพอใจ ความปรารถนาต่างๆ โดยมันไม่สนใจเรื่องของเวลา เหตุผลหรือความขัดแย้ง ฟรอยด์บอกว่าถ้าความปรารถนาในจิตใต้สำนึกไม่บรรลุผล จะทำให้เกิดการฝันหรืออาการทางโรคประสาทได้

ซิกมันด์ ฟรอยด์ ยังได้ศึกษาถึงโครงสร้างทางจิตพบว่าโครงสร้างทางจิตประกอบด้วย

### 1.1 อิด (Id)

หมายถึง ตัณหาหรือความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็นสิ่งที่ยังไม่ได้ขัดเกลา ซึ่งทำให้มนุษย์ทำทุกอย่างเพื่อความพึงพอใจของตนเองหรือทำตามหลักของความพอใจ (Pleasure principle) เปรียบเหมือนสันดานดิบของมนุษย์ ซึ่งแบ่งออกเป็น สัญชาตญาณแห่งการมีชีวิต (Life instinct) เช่น ความต้องการอาหาร ความต้องการทางเพศ ความต้องการหลีกเลี่ยงอันตราย กับสัญชาตญาณแห่ง ความตาย (Death instinct) เช่น ความก้าวร้าว หรือการทำอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น บุคคล จะแสดงพฤติกรรมตามความพอใจของเขาเป็นใหญ่ ไม่คำนึงถึงค่านิยมของสังคม และ ความพอใจของ บุคคลอื่นจึงมักเป็นพฤติกรรมที่ไม่เป็นไปตามครรลองของมาตรฐานในสังคม บุคคลที่มีบุคลิกภาพเช่นนี้ มักได้รับการประณามว่ามีบุคลิกภาพไม่ดี หรือไม่เหมาะสม

### 1.2 อีโก้ (Ego)

หมายถึง ส่วนที่ควบคุมพฤติกรรมที่เกิดจากความต้องการของ Id โดยอาศัยกฎเกณฑ์ทางสังคม และหลักแห่งความจริง (Reality principle) มาช่วยในการตัดสินใจ ไม่ใช่แสดงออกตามความพอใจของตนแต่เพียงอย่างเดียว แต่ต้องคิดแสดงออกอย่างมีเหตุผลด้วยนั่นคือ บุคคลจะแสดงพฤติกรรม โดยมีเหตุและผล ที่เหมาะสมกับกาลเทศะใน สังคม จึงเป็นบุคลิกภาพที่ได้รับการยอมรับมากในสังคม ในคนปกติที่สามารถปรับตัวอยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข ฟรอยด์ เชื่อว่าเป็นเพราะมีโครงสร้าง ส่วนนี้แข็งแรง

### 1.3 ซุปเปอร์อีโก้ (Superego)

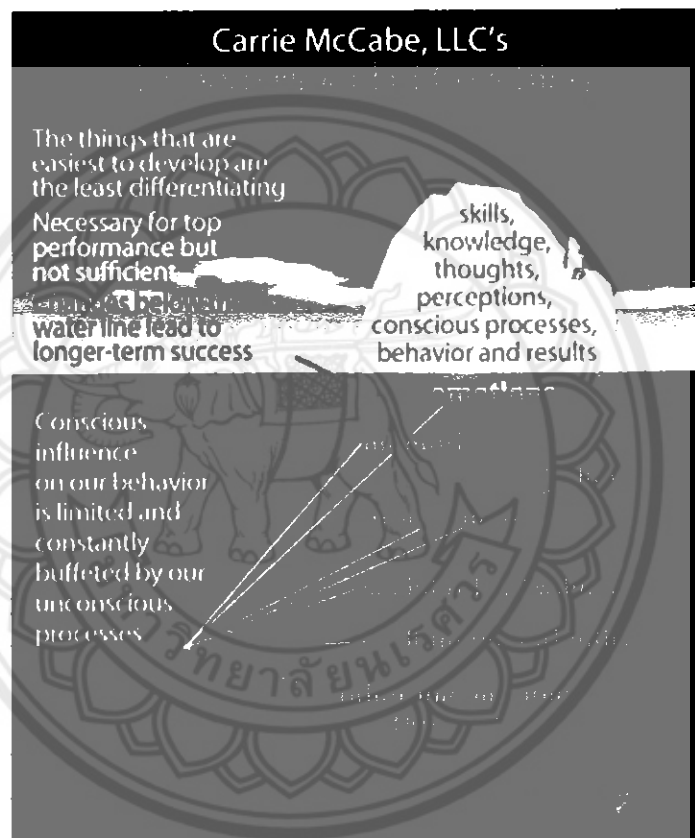
หมายถึง มโนธรรมหรือจิตส่วนที่ได้รับการพัฒนาจากประสบการณ์ การอบรมสั่งสอน โดยอาศัยหลักของศีลธรรมจรรยา ขนบธรรมเนียมประเพณี และค่านิยมต่าง ๆ ใน สังคมนั้น Superego จะเป็นตัวบังคับ และควบคุมความคิดให้แสดงออกในลักษณะที่เป็นสมาชิกที่ดีของ สังคม โดยยึดหลักค่านิยมของสังคม (Value principle) ที่ตัดสินใจว่าสิ่งใดเป็นสิ่งที่ดีในสังคมกล่าวคือบุคคล จะแสดงพฤติกรรมตาม ขอบเขตที่สังคมวางไว้

ที่มา (<http://oknation.nationtv.tv/blog/print.php?id=567315>)

## 2. ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็งของซิกมันด์ ฟรอยด์

ในราวกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เมื่อวิชาจิตวิทยาแรกเริ่มมีฐานะเป็นศาสตร์ แยกตัวเป็นเอกเทศจากเป็นส่วนแทรกอยู่ในศาสตร์อื่น ๆ นั้น ในช่วงนั้นนักศึกษาค้นคว้ามุ่งหาความเข้าใจจิตสำนึก เท่านั้น ฟรอยด์ เป็นผู้ริเริ่มให้ความสนใจกับ จิตใต้สำนึก เขาเปรียบเทียบ จิตใจมนุษย์ มีสภาพคล้าย ภูเขาน้ำแข็ง ที่ลอยอยู่ในมหาสมุทร มีส่วนที่อยู่เหนือผิวน้ำ เป็นส่วนน้อย ยังมีส่วน

อยู่ใต้ผิวน้ำ เป็นส่วนใหญ่ ภาวะจิต ระดับที่มี ความสำนึก ควบคุมอยู่เช่นเดียวกับ ส่วนของน้ำแข็ง ที่อยู่เหนือผิวน้ำ ภาวะจิตระดับได้สำนึก เหมือน ส่วนที่อยู่ใต้ผิวน้ำ เป็นที่สะสมองค์ประกอบของ จิตไว้มากมาย พรอยด์อธิบายว่า จิตระดับได้สำนึก นี้มีกลไกทางจิต หลายประเภท ด้วยกัน เช่น แรงจูงใจ, อารมณ์ที่ถูกเก็บกด, ความรู้สึกนึกคิด, ความฝัน, ความทรงจำ ฯลฯ พลังจิตได้สำนึก มี อิทธิพล เหนือจิตสำนึกกระตุ้น ให้ปฏิบัติพฤติกรรม ประจำวันทั่ว ๆ ไป, เป็นแรงจูงใจให้เกิด พฤติกรรมไร้เหตุผล และผิดปกติในลักษณะต่าง ๆ พรอยด์ ได้เขียนหนังสืออธิบายเรื่องนี้ไว้ยี่สิบยว ภาวะจิตสำนึกและจิตได้สำนึก แสดงประกอบด้วยภาพดังนี้



ภาพประกอบที่1 ทฤษฎีภูเขาน้ำแข็งของซิกมันด์ พรอยด์ (Sigmund Freud)

เปรียบเทียบจิตทั้งส่วนสำนึก และส่วนได้สำนึก เหมือน ภูเขาน้ำแข็งลอยในมหาสมุทร ส่วน ลอยเหนือน้ำต้อง แสงสว่างและอากาศ ปรากฏแก่ สายตาโลกคือ จิต หรือพฤติกรรมที่อยู่ในความ ควบคุมของ ความสำนึกตัว ส่วนที่จมอยู่ใต้น้ำ (ซึ่งปริมาณมากกว่า) อยู่ใน ความมืดกว่า ไม่ ปรากฏแก่สายตาโลกคือ จิตได้สำนึก เป็นภาคสะสม ประสบการณ์ในอดีตมากมาย ถูกบีบอัด เก็บ กต หรือคอย เพื่อให้สม ปรารถนา เพื่อให้ได้ จังหวะเหมาะ สำหรับตอบสนองสิ่งเร้า อันยังไม่ได้ทำ หรือทำ ไม่ได้ในภาวะปกติ (เช่น กฎหมายห้าม, ประเพณีไม่ยอมรับ ว่าถูก, สังคมไม่นิยม ฯลฯ

ที่มา (<https://www.novabizz.com/NovaAce/Subconscious.htm>)

### 3. ทฤษฎีแรงจูงใจ

แรงจูงใจ (Motivation) คือ สิ่งซึ่งควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ อันเกิดจากความต้องการ (Needs) พลังกดดัน (Drives) หรือ ความปรารถนา (Desires) ที่จะพยายามดิ้นรนเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งอาจจะเกิดมาตามธรรมชาติหรือจากการเรียนรู้ก็ได้ แรงจูงใจเกิดจากสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคลนั้น ๆ เอง ภายใน ได้แก่ ความรู้สึกต้องการ หรือขาดอะไรบางอย่าง จึงเป็นพลังชักจูง หรือกระตุ้นให้มนุษย์ประกอบกิจกรรมเพื่อทดแทนสิ่งที่ขาดหรือต้องการนั้น ส่วนภายนอกได้แก่ สิ่งใดก็ตามที่มาเร้าเร้า นำช่องทาง และมาเสริมสร้างความปรารถนาในการประกอบกิจกรรมในตัวมนุษย์ ซึ่งแรงจูงใจนี้อาจเกิดจากสิ่งเร้าภายในหรือภายนอก แต่เพียงอย่างเดียว หรือทั้งสองอย่างพร้อมกันได้ อาจกล่าวได้ว่า แรงจูงใจทำให้เกิดพฤติกรรมซึ่งเกิดจากความต้องการของมนุษย์ ซึ่งความต้องการเป็นสิ่งเร้าภายในที่สำคัญกับการเกิดพฤติกรรม นอกจากนี้ยังมีสิ่งเร้าอื่น ๆ เช่น การยอมรับของสังคม สภาพบรรยากาศที่เป็นมิตร การบังคับขู่เข็ญ การให้รางวัลหรือกำลังใจหรือการทำให้เกิดความพอใจ ล้วนเป็นเหตุจูงใจให้เกิดแรงจูงใจได้

ทฤษฎีแรงจูงใจแบ่งออกได้เป็นทฤษฎีใหญ่ ๆ คือ

#### ทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behavioral View of Motivation)

ทฤษฎี นี้ ให้ความสำคัญกับประสบการณ์ในอดีต (Past Experience) ว่ามีผลต่อแรงจูงใจของบุคคลเป็นอย่างมาก ดังนั้นทุกพฤติกรรมของมนุษย์ถ้าวิเคราะห์ดูแล้วจะเห็นว่าได้รับอิทธิพลที่เป็นแรงจูงใจมาจากประสบการณ์ในอดีตเป็นส่วนมาก โดยประสบการณ์ในด้านดีและกลายเป็นแรงจูงใจทางบวกที่ส่งผลเร้าให้มนุษย์มีความต้องการแสดงพฤติกรรมในทิศทางนั้นมากยิ่งขึ้น ทฤษฎีนี้เน้นความสำคัญของสิ่งเร้าภายนอก (Extrinsic Motivation)

#### ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning View of Motivation)

ทฤษฎีนี้เห็นว่าแรงจูงใจเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างเอกลักษณ์และการเลียนแบบ (Identification and Imitation) จากบุคคลที่ตนเองชื่นชม หรือคนที่มีชื่อเสียงในสังคมจะเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

#### ทฤษฎีพุทธินิยม (Cognitive View of Motivation)

ทฤษฎีนี้เห็นว่าแรงจูงใจในการกระทำพฤติกรรมของมนุษย์นั้นขึ้นอยู่กับ การรับรู้ (Perceive) สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว โดยอาศัยความสามารถทางปัญญาเป็นสิ่งสำคัญ มนุษย์จะได้รับแรงผลักดันจากหลาย ๆ ทางในการแสดงพฤติกรรม ซึ่งในสภาพเช่นนี้ มนุษย์จะเกิดสภาพความไม่สมดุล

(Disequilibrium) ขึ้น เมื่อเกิดสภาพเช่นว่านี้มนุษย์จะต้อง อาศัยขบวนการดูดซึม (Assimilation) และการปรับ (Accommodation) ความแตกต่างของประสบการณ์ที่ได้รับใหม่ให้ เข้ากับ ประสบการณ์เดิมของตนซึ่งการจะทำได้จะต้องอาศัยสติปัญญาเป็นพื้นฐานที่สำคัญทฤษฎีนี้เน้น เรื่องแรงจูงใจภายใน (intrinsic Motivation) นอกจากนั้นทฤษฎีนี้ยังให้ความสำคัญกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และการวางแผน ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับระดับของความคาดหวัง (Level of Aspiration) โดยที่เขากล่าวว่าคนเรามีแนวโน้มที่จะตั้ง ความคาดหวังของตนเองให้สูงขึ้น เมื่อเขา ทำงานหนึ่งสำเร็จ และตรงกันข้ามคือจะตั้งความคาดหวังของตนเองต่ำลง เมื่อเขาทำงานหนึ่งแล้ว ล้มเหลว

### ทฤษฎีมานุษยนิยม (Humanistic View of Motivation)

แนวความคิดนี้เป็นของมาสโลว์ (Maslow) ที่ได้อธิบายถึงลำดับความต้องการของ มนุษย์ โดยที่ความต้องการจะเป็น ตัวกระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมเพื่อไปสู่ความต้องการนั้น ทำให้เราไม่จำเป็นต้องสืบพฤติกรรมเลย ดังนี้ถ้าเข้าใจความต้องการของมนุษย์ก็สามารถ อธิบายถึง เรื่องแรงจูงใจของมนุษย์ได้เช่นเดียวกัน

### ประเภทของแรงจูงใจ

นักจิตวิทยาได้แบ่งลักษณะของแรงจูงใจออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 แรงจูงใจขับพลัน (Aroused Motive) คือแรงจูงใจที่กระตุ้นให้มนุษย์แสดงพฤติกรรม ออกมาทันทีทันใด แรงจูงใจสะสม (Motivational Disposition หรือ Latent Motive) คือแรงจูงใจที่มีอยู่แต่ไม่ได้แสดงออกทันที จะค่อย ๆ เก็บสะสมไว้รอการแสดงออกในเวลา ใดเวลาหนึ่งต่อ

กลุ่มที่ 2 แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motive) คือแรงจูงใจที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งเร้าภายในตัว ของบุคคลผู้นั้น แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motive) คือแรงจูงใจที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งเร้า ภายนอก

กลุ่มที่ 3 แรงจูงใจปฐมภูมิ (Primary Motive) คือแรงจูงใจอันเนื่องมาจากความต้องการที่เห็น พื้นฐานทางร่างกาย เช่น ความหิวโหย, กระหายน้ำ, แรงจูงใจทุติยภูมิ (Secondary Motive) คือ แรงจูงใจที่เป็นผลต่อเนื่องมาจากแรงจูงใจขั้นปฐมภูมิ

แรงจูงใจภายในและภายนอก (Intrinsic and Extrinsic Motivation) นักจิตวิทยาหลาย ท่านไม่เห็นด้วยกับทฤษฎีพฤติกรรมนิยมที่อธิบายพฤติกรรมด้วยแรงจูงใจทางสรีระแล แรงจูงใจ ทางจิตวิทยาโดยใช้ทฤษฎีการลดแรงขับ เพราะมีความเชื่อว่า พฤติกรรม บางอย่างของมนุษย์เกิดจากแรงจูงใจภายใน

**แรงจูงใจภายใน** หมายถึง แรงจูงใจที่มาจากภายในตัวบุคคล และเป็นแรงขับที่ทำให้บุคคลนั้นแสดงพฤติกรรมโดยไม่หวังรางวัลหรือแรงเสริมภายนอก

**ความมีสมรรถภาพ (Competence)** ไวท์ ได้อธิบายว่าความมีสมรรถภาพเป็นแรงจูงใจภายใน ซึ่งหมายถึงความต้องการที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไวท์ถือว่า มนุษย์เราต้องการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมมาตั้งแต่วัยทารกและพยายามที่จะปรับปรุงตัวอยู่เสมอความต้องการมีสมรรถภาพจึงเป็นแรงจูงใจภายใน

**ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity)** ความอยากรู้อยากเห็นเป็นแรงจูงใจภายในที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่อยากค้นคว้าสำรวจสิ่งแวดล้อม ดังจะเห็นได้จากเด็กวัย 2-3 ขวบจะมีพฤติกรรมที่ต้องการจะสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว โดยไม่รู้จักรู้นิดเห็น้อย

**แรงจูงใจภายนอก** หมายถึง แรงจูงใจที่มาจากภายนอก เป็นต้นว่าคำชมหรือรางวัล

ที่มา (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

#### 4. พฤติกรรมมนุษย์

พฤติกรรม หมายถึง กิริยาอาการต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์หรือที่มนุษย์ได้แสดง หรือปฏิบัติกิริยาที่เกิดขึ้นกับมนุษย์เมื่อได้เผชิญกับสิ่งเร้า พฤติกรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว อาจจะจำแนกออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

- 4.1 พฤติกรรมที่ไม่สามารถควบคุมได้เรียกว่า เป็นปฏิกริยาสะท้อน เช่น การสะดุ้งเมื่อถูกเข็มแทง การกระพริบตา เมื่อมีสิ่งมากระทบกับสายตา ฯลฯ
- 4.2 พฤติกรรมที่สามารถควบคุมและจัดระเบียบได้ เนื่องจากมนุษย์มีสติปัญญา และอารมณ์ (EMOTION) เมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบ สติปัญญาหรืออารมณ์ จะเป็นตัวตัดสินว่า ควรจะปล่อยกิริยาใดออกไป

ถ้าสติปัญญาควบคุมการปล่อยกิริยา เราเรียกว่าเป็นการกระทำตามความคิดหรือ ทำด้วยสมอง แต่ถ้าอารมณ์ควบคุมเรียกว่า เป็นการกระทำตามอารมณ์ หรือปล่อยตามใจ นักจิตวิทยาส่วนใหญ่เชื่อว่า อารมณ์มีอิทธิพลหรือพลังมากกว่าสติปัญญา ทั้งนี้เพราะมนุษย์ทุกคนยังมีความโลภ ความโกรธ ความหลง ทำให้พฤติกรรมส่วนใหญ่เป็นไปตามความรู้สึก และอารมณ์เป็นพื้นฐาน

รูปแบบพฤติกรรมของมนุษย์ แบ่งได้เป็น 2 อย่างคือ

**พฤติกรรมเปิดเผยหรือพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior)** เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา ทำให้ผู้อื่นสามารถมองเห็นได้ สังเกตได้ เช่น การเดิน การหัวเราะ การพูด ฯลฯ



พฤติกรรมปกปิดหรือพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงแล้ว แต่ผู้อื่นไม่สามารถมองเห็นได้ สังเกตได้โดยตรงจนกว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้บอกหรือแสดงบางอย่างเพื่อให้คนอื่นรับรู้ได้ เช่น ความคิด อารมณ์ การรับรู้

ที่มา (<https://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior.html>)

## 5. หลักการองค์ประกอบศิลปะ

การจัดองค์ประกอบทางศิลปะเป็นหลักสำคัญสำหรับผู้สร้างสรรค์ โดยผู้สร้างสรรค์เน้นคุณค่าทางด้านรูปทรงเป็นหลัก คุณค่าทางด้านรูปทรง เกิดจากการนำเอาองค์ประกอบต่างๆของศิลปะ ได้แก่ จุด เส้น สี แสงและเงา รูปร่างมาจัดเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความงามและเน้นหลักการจัดองค์ประกอบของภาพที่มีจุดเด่นเป็นใบหน้าของแบบโดยมีมุมมองของภาพที่มีสัดส่วนของภาพที่มีขนาดเกินจากความเป็นจริง เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ



ภาพประกอบที่ 2 หลักการองค์ประกอบศิลปะ

## 6. อิทธิพลที่ได้รับในการสร้างสรรค์ผลงาน

จากความบันเทิงใจในเนื้อหาและการที่ได้สัมผัสผ่านทางสายตาจากแหล่งข้อมูลต่างๆที่ผู้สร้างสรรค์ได้ไปศึกษาในเรื่องของทัศนธาตุจากภาพคน ท่าทาง การแสดงออก ทิวทัศน์ สภาพแวดล้อมต่างๆที่มีความโดดเด่นไม่ว่าจะเป็น จุด เส้น สี และรูปร่าง อีกทั้งยังได้รับแรงบันดาลใจจากผู้คนรอบตัว

ในชีวิตประจำวัน ได้เห็นพฤติกรรมการแสดงออกที่ต่างกันอย่างสิ้นเชิงตามสภาพอารมณ์และจิตใจ ที่เปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมรอบตัว จึงทำให้เกิดความประทับใจขึ้นดังนั้นการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจึงนำเสนอออกมาในลักษณะผลงานจิตรกรรมโดยการให้ทัศนธาตุจากการแสดงออกของตัวบุคคลเป็นสื่อในการสร้างสรรค์และถ่ายทอดความรู้สึกด้านลบเหล่านั้นออกมา

### 6.1 อิทธิพลด้านแนวความคิด

พฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์นั้นมีความน่าสนใจทั้งทางด้านจิตใจที่มีผลต่อการแสดงออกที่มาจากภายในและลักษณะท่าทาง สีหน้าที่สามารถแทรกสีสัน ทัศนธาตุต่างๆเพื่อสร้างอารมณ์ความรู้สึกร่วมให้เกิดขึ้นในตัวตน ตัวผู้สร้างสรรค์จึงเลือกที่จะนำเสนอสีหน้าท่าทางของตัวบุคคลมาสร้างสรรค์ผลงานเพราะมีทัศนธาตุที่น่าสนใจและสามารถนำมาต่อยอดได้หลากหลาย

### 6.2 อิทธิพลที่ได้รับจากทฤษฎีและปรัชญา

ทฤษฎีการเลียนแบบ (Immitationalism Theory) เป็นการแสดงแนวคิดในการ สร้างสรรค์ งานศิลปะ เพื่อให้ได้มาซึ่งคุณค่าของการแสดงออก ที่เหมือนจริง (Relalistic) ตามตาเห็น หรือเหมือนจริง ตามความรู้สึก หรือมีทั้งสองคุณค่ารวมกัน และ การ แสดงออกที่เหมือนจริง ก็มักจะการถ่ายทอด ในลักษณะที่เหมือนจริง ตามธรรมชาติ หรือ เป็น การถ่ายทอดโดยใช้สื่อจากรูปแบบธรรมชาติ เช่น ภาพคน ภาพสัตว์ ภาพทิวทัศน์ ภาพดอกไม้ ต้นไม้ ก้อนหิน ฯลฯ ซึ่งผู้ดูส่วนใหญ่สามารถ เข้าใจได้ด้วยตัวเองมีพื้นฐาน ประสบการณ์ เกี่ยวกับรูปแบบเหล่านี้มาแล้ว อริสโตเติล นักปรัชญาชาวกรีก ได้กล่าวว่า มนุษย์เรานั้นเป็นนักเลียนแบบโดยสัญชาตญาณ และการเลียนแบบนั้นมักปรากฏออกมาให้พบเห็นในศิลปะวัตถุ

การถ่ายทอดรูปแบบลักษณะนี้ นอกจากใช้รูปแบบจากธรรมชาติเพื่อสื่อแสดงออกแล้วยังใช้รูปแบบอื่นๆ ที่ปรากฏอยู่ในสิ่งแวดล้อมมาเป็นสื่อในการแสดงออกด้วยเช่นกัน โดยการลอกเลียนแบบเช่นเดียวกับ การเลียนแบบธรรมชาติ เป็นการถ่ายทอดความงามตามทัศนะที่ศิลปินได้รับรู้จากวัตถุตามทฤษฎี วัตถุพิสัย (Subjectivism) การถ่ายทอดรูปแบบของวัตถุนี้ ไม่ใช่เป็นการสร้างความงามให้แก่วัตถุ แต่เป็นความพยายามที่จะเลียนแบบหรือจำลองแบบสภาวะความงามของวัตถุตามธรรมชาติ มาเป็นความงามในรูปแบบศิลปะ

ในลักษณะของการถ่ายทอด ศิลปินอาจถ่ายทอดตาม ที่ตาเห็น จัดวางใหม่ ตัดทอนบางส่วน นำมาแสดงเฉพาะบางส่วน หรือเพิ่มเติมขึ้นมาใหม่ ตามความคิดของผู้ถ่ายทอดแต่ละบุคคล จะเห็นเหมาะสม การถ่ายทอดในลักษณะนี้ ดูเหมือนจะเป็นการเลียนแบบ ธรรมชาติก็จริงอยู่ แต่มิใช่เป็นการ เลียนแบบ เช่นกระจกเงาที่สะท้อน ทุกสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ออกมาให้ปรากฏ เพราะศิลปิน จะสอดแทรก ความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิด การสร้างสรรค์ เข้าไปในผลงาน ส่วนผู้ดู จะอาศัย ประสบการณ์เดิม มาประกอบในการตีความ โดยการเปรียบเทียบ ว่า

เหมือน คล้าย ไม่เหมือน สวยกว่า หรืออื่น ๆ โดยนำเอาธรรมชาติ มาเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน หลังจากนั้น ก็จะศึกษา เทคนิค วิธีการ และองค์ประกอบอื่น ๆ ต่อไป

ที่มา ([http://203.158.253.5/wbi/Education/\(Aesthetics\)/unt2/24hom%20taltod.htm](http://203.158.253.5/wbi/Education/(Aesthetics)/unt2/24hom%20taltod.htm))

### 6.3 ปรัชญาทางศิลปะ

อริสโตเติล (Aristotle. 348-322B.C) กล่าวว่า ความงามคือการเลียนแบบธรรมชาติ" และยังเชื่อว่า ศิลปะ คือ การเลียนแบบ ธรรมชาติด้วย อริสโตเติล มีความเชื่อเรื่อง รูปแบบ ที่เป็นมาตรฐานความงาม แตกต่างไปจากเพลโต คือ เขาเชื่อว่าแบบที่เป็นต้นแบบจริง ๆ นั้น ปรากฏอยู่บนโลกนี้เอง ถ้าถามว่า แบบอยู่ที่ไหน อริสโตเติล จะชี้ลงไปที่ยี่สิบโลก และสิ่งที่ศิลปะเลียนแบบคือ วัตถุ และ เหตุการณ์ และเรียกผลงานศิลปะนี้ว่า "ศิลปะเลียนแบบ" (imitative art) อริสโตเติลแบ่งศิลปะเลียนแบบออกเป็นสองประเภทใหญ่ๆ คือ

- 1.) ศิลปะเลียนแบบปรากฏการณ์ที่มองเห็น วัตถุด้วยสีและเส้น เช่น จิตรกรรม
- 2.) ศิลปะเลียนแบบการกระทำ เหตุการณ์ โดยคำพูด เพลงและการเต้นรำ ประเภทที่สองเรียกว่าศิลปะกวีนิพนธ์ (art of poetry)

ที่มา ([http://bubeeja.blogspot.com/2013/01/blog-post\\_21.html](http://bubeeja.blogspot.com/2013/01/blog-post_21.html))

### 6.4 อิทธิพลที่ได้รับจากลัทธิศิลปะ

กลุ่มลัทธิเรียลลิสม์ (Realism) โดยได้ศึกษาวิเคราะห์คุณค่า ความหมายและสาระสำคัญของกลุ่มลัทธิเรียลลิสม์ (Realism) ที่ได้ส่งผลต่อแนวความคิดความบังดาลใจและเนื้อเรื่องของศิลปินผู้นี้โดยแบ่งเป็นประเด็นหลักๆดังนี้

1. การสร้างงานที่เหมือนจริงดังที่ปรากฏอยู่ในธรรมชาติ
2. การสร้างสรรค์ภาพงานในเชิงวิพากษ์วิจารณ์สังคม
3. การสร้างสรรค์จากประสบการณ์ตรงของชีวิต
4. เลือกสะท้อนภาพความเป็นจริงในรูปแบบที่เรียบง่าย

## 7. อิทธิพลจากงานศิลปะ

ในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะนิพนธ์ข้าพเจ้าได้รับอิทธิพลทางความคิดในการออกแบบ ผลงานของ Lucian Michael Freud ที่อธิบายผลงานได้ดีที่สุดคือ "ท่านสนใจปรากฏการณ์ที่ทำให้มนุษย์มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง มากกว่าบทสรุปว่า มนุษย์มีลักษณะอย่างไร" เห็นได้จาก ภาพวาดคนเหมือน ผู้เป็นแบบคงจะต้องตกตะลึงเมื่อชมภาพวาดของตัวเองที่เสร็จแล้ว ทำนองว่าความคิดความรู้สึกได้ถูกเปิดเผยไว้ในภาพเขียนนั้นจนหมดสิ้น หรือในใจของศิลปินอาจจะคิดว่าคุณคิดอะไรอยู่ ชั้นรู้นะ ภาพใบหน้าของคนจึงเปิดเผยบุคลิกภาพที่ซ่อนอยู่ ไม่ใช่ภาพเหมือน แต่เป็นการใช้สีแบบประสานกัน มีแสงเงาที่ตัดกันเกินจริง ร้อยรอยของที่แปร่งหยาบๆ บางช่วงบางตอนอาจเห็นสีหนาๆไม่มีการเกลี่ยให้เรียบ หรือการจัดองค์ประกอบในหลายภาพที่สร้างความฉงนให้กับผู้ชม นอกจากนี้ผู้สร้างสรรค์ยังได้รับอิทธิพลจากผลงาน

จิตรกรรมของศิลปิน Gottfried Helnwein เป็นศิลปินชาวออสเตรีย-ไอริช มักวาดภาพที่สะท้อนถึงความวิตกกังวลทั้งทางด้านจิตใจและสังคมของคนเรา ในวัยเด็กเขาพบเห็นแต่ภาพโหดร้ายทารุณ ผลพวงของสงคราม ความย่อยยับของบ้านเมือง ผู้คนพิกลพิการ ผลงานที่เป็นเอกลักษณ์ของเขาคือภาพเกี่ยวกับเด็กที่ดูงดงามในความน่ากลัว เขากล่าวว่า เด็กเป็นผู้ที่ถูกกระทำได้ง่ายที่สุด ทั้งจากการล่อลวง ช่มชู้ การทำร้าย ภาพเขียนและภาพถ่ายที่ดูเหมือนจริงแต่บิดเบือนเนื้อหาจริงจากความทรमान

จากอิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปะกรรมที่กล่าวมานั้นเป็นส่วนผลักดันให้เกิดแนวความคิด และวิธีการทางเทคนิคที่นำไปสู่การสร้างสรรคผลงานตามจุดมุ่งหมาย

### ภาพข้อมูลผลงานจากศิลปิน



ภาพประกอบที่ 3 ชื่อภาพ "The Murmur of the Innocents",

2015 ศิลปิน Gottfried Helnwein

ที่มา ([lushindie.blogspot.com/2007/04/gottfried-helnwein.html](http://lushindie.blogspot.com/2007/04/gottfried-helnwein.html))



ภาพประกอบที่ 4 ชื่อภาพ "Guy Half Asleep" และ  
 "Woman in a Grey Sweater" ศิลปิน Lucian Freud  
 ที่มา (<https://www.bloggang.com>)

### สรุป

จากประสบการณ์และการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดความเข้าใจใน รูปแบบงานที่เป็นรูปธรรม (Realistic) สามารถสัมผัสและเข้าใจได้ ส่วนใหญ่มักเลียนรูปทรงจากธรรมชาติ ตามแนวคิดปรัชญาทางศิลปะของ อริสโตเติล ที่มีจุดมุ่งหมายในการเสนอสุนทรียะของรูปทรงสี่เหลี่ยมที่แฝง ความหมายผ่านกลวิธีทั้งร่องรอยแปร่งในรูปทรงเหมือนจริงและนำเสนอเนื้อหาที่เข้าถึงง่าย เพื่อให้เกิด จินตภาพ และความรู้สึกร่วม ในโครงสร้างทางทัศนธาตุที่ประกอบด้วย สี รูปทรง แสงเงา ฯลฯ ที่รวมเป็น เอกภาพ ในการปฏิบัติการสร้างสรรค์ศิลปะปะนิพนธ์ชุด พฤติกรรมของจิตใต้สำนึก

### บทที่ 3 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงานสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุด แรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตได้สำนึก มีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอเรื่องราว การแสดงออกอีกด้านในจิตใจของมนุษย์ซึ่งเกิดจากจิตได้สำนึกและแรงงูใจที่ไม่รู้ตัว เพื่อถ่ายทอดอัตลักษณ์ ที่ผู้สร้างสรรค์เห็นว่าสามารถสะท้อนจิตใจด้านลบของมนุษย์ที่ไม่สามารถแสดงออกในสังคมได้อัน เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นตัวตนของผู้สร้างสรรค์ที่เป็นหนึ่งในคนที่มีแรงงูใจ มีจิตได้สำนึก มีความต้องการที่ถูกปิดกั้นต่อสังคมเอาไว้เช่นเดียวกับมนุษย์ทุกคน

จากความบังเอิญและแนวความคิดสร้างสรรค์ที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นในบทนำและบทที่ 2 ผู้สร้างสรรค์ จึงได้ค้นหาแนวทางกลวิธีในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม รูปแบบที่นำเสนอเป็นจิตรกรรมสีน้ำมันบน ผ้าใบ โดยผู้สร้างสรรค์ได้แบ่งขั้นตอนกระบวนการของการสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์
  2. ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างสรรค์
  3. ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์
1. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์

ในการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานก่อนที่จะพัฒนามาเป็นผลงานในศิลปะนิพนธ์ชุดแรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตได้สำนึกได้มีการสร้างผลงานที่มีแนวความคิดเพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกของความคิดค้นในจิตได้สำนึก อันเป็นพฤติกรรมในลักษณะเดียวกับตัวผู้สร้างสรรค์เองที่ไม่สามารถแสดงความต้องการด้านลบในจิตใจออกมาต่อสังคมได้ จึงเกิดเป็นความรู้สึกด้านลบและส่งผลต่อการแสดงออกในจิตได้สำนึก โดยถ่ายทอดให้เห็นถึงความโดดเดี่ยว และสะท้อนความรู้สึกที่ลึกลับ ซ่อนเร้นภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์

การดำเนินงานในระยะแรกมีความสับสนต่อการถ่ายทอดเพื่อแสดงออกทางอารมณ์ลงในผลงานทำให้ยังไม่เป็นที่พอใจต่อผู้สร้างสรรค์มากนัก จึงเป็นเหตุให้ปรับแก้ไขเนื้อหาภายในงาน ในระยะต่อมาได้มีการพัฒนาเนื้อหาและรูปแบบของผลงานให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีการปรับแนวเรื่องจากในเชิงลบ ให้เป็นการนำเสนอองค์ประกอบที่แสดงเรื่องราวอันแฝงความหมายที่เป็นนามธรรมของสภาวะทางจิตใจมนุษย์ ในการแสดงพฤติกรรม ผ่านสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความต้องการที่ถูกปิดกั้นทั้งจากภายในและภายนอกในจิตใจ ซึ่งมนุษย์ในสังคมทุกคนต้องเผชิญผ่านอัตลักษณ์ด้วยสภาพการณ์ต่างๆ



ภาพประกอบที่ 5 ผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์

ชื่อผลงาน ด้านมืด

ขนาด 100x120 เซนติเมตร

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ



ภาพประกอบที่ 6 ผลงานก่อนศิลปะนิพนธ์

ชื่อผลงาน ตัวตนหมายเลข1และตัวตนหมายเลข2

ขนาด 100x120 เซนติเมตร

เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

## 2. ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการสร้างสรรค์

### 1. การประมวลความคิด

การวิเคราะห์อารมณ์ความรู้สึกของตนเองและทำความเข้าใจ ประกอบกับการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ทำให้ความคิดของผู้สร้างสรรค์ตรงกับความต้องการที่จะสื่อสารลงบนผลงาน เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดในการสร้างภาษาแบบเฉพาะทางทัศนศิลป์ที่ผ่านการเห็นกับการสื่อ

ความหมาย คือค่าของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างทัศนธาตุกับกฎเกณฑ์ทางการเห็น การรับรู้ ทำหน้าที่เป็นตัวแปลความ หรือสื่อข้อมูลจากการเห็นให้เป็นความหมายที่เข้าใจได้ ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับศักยภาพในการรับรู้ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ทางการมองเห็นด้วย ศิลปนิพนธ์ชุดนี้ จึงสร้างสรรค์เพื่อสะท้อนสภาวะทางอารมณ์ภายในจิตใจของผู้สร้างสรรค์ให้บุคคลอื่นเห็นด้วย สภาพการณ์ต่างๆที่ไม่แสดงออกทางสีหน้า

การสร้างผลงานยังต้องอาศัยส่วนประกอบทางศิลปะที่มีความสัมพันธ์กันทั้งรูปแบบและเนื้อหา นำไปสู่การสร้างสรรค์งานที่มีคุณค่าทางสุนทรียภาพ คือ

องค์ประกอบศิลป์ หมายถึงศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อแสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดหรือความงามซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้นและส่วนที่เป็นการแสดงออกอันเป็นผลที่เกิดจากโครงสร้างทางวัตถุ

## 2.การศึกษาข้อมูลด้านรูปทรง(FORM)

รูปทรง คือ สิ่งที่มองเห็นได้ในงานทัศนศิลป์ เป็นส่วนที่สร้างขึ้นด้วยกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุซึ่งผู้สร้างสรรค์ได้นำ สี เส้น น้ำหนัก และ พื้นผิว โดยใช้สีน้ำมันในการสร้างงานจิตรกรรม รูปทรงให้ความพอใจต่อความรู้สึกสัมผัส โดยถ้าเปรียบเทียบกับสิ่งมีชีวิต รูปทรงคือส่วนที่เป็นกายที่สามารถรับรู้ เห็นสัมผัสได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือโครงสร้างทางรูปและโครงสร้างทางวัตถุ

### 2.1.โครงสร้างทางรูป

โครงสร้างทางรูป ได้แก่ ส่วนที่เป็นเรื่องของทัศนธาตุ(Visual Element) ที่รวมกันเป็นรูปร่างรูปทรง ของสิ่งทั้งหลายตามสิ่งที่ตาเห็น เป็นเอกภาพประกอบด้วย

2.1.1.สี ผู้สร้างสรรค์ใช้สีทั้งวรรณะเย็นและร้อน ที่มีความหลากหลาย เช่น สีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน สีส้มสีม่วงสีเขียวสีส้มแดงสีม่วงแดงสีเขียวเหลืองสีเขียวน้ำเงินสีม่วงน้ำเงินสีส้มเหลือง ฯลฯ เพื่อให้สะดุดตา เกิดความน่าสนใจงานศิลปะ อันเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึก

2.1.2.เส้น ผู้สร้างสรรค์นำเส้นมาแนวเส้นผ่านรูปทรงเพื่อสร้างความขัดแย้ง และความประสานกลมกลืนให้เกิดขึ้นในผลงาน

2.1.3.ค่าน้ำหนักแสงเงา ผู้สร้างสรรค์นำ ความอ่อน กลาง แก่ของน้ำหนัก มาสร้างมิติให้เกิดความรู้สึก สูง ต่ำ หนา บาง แก่ วัตถุในภาพและใช้สร้างมิติแห่งความรู้สึกด้านระยะใกล้ไกลของวัตถุในภาพให้เกิดความแตกต่างระหว่างรูปและพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง มีความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยแสงเงา ทำให้เกิดความกลมกลืนประสานกันของภาพ

2.1.4.พื้นผิว ผู้สร้างสรรค์ใช้การระบายสีด้วยลักษณะลงตา ที่ทำให้เกิดพื้นผิวของสิ่งต่างๆเช่น ผิวหนังของมนุษย์ พื้นผิวโลหะ พื้นผิวเครื่องประดับ ผ้า พื้นผิววัตถุที่มีความมัน



วาวและด้าน ให้มีความแตกต่างอย่างชัดเจน เพื่อสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในงานศิลปะ นิพนธ์ โดยอาศัยการเลียนแบบจากภาพถ่ายวัตถุจริง

## 2.2. โครงสร้างทางวัตถุ

โครงสร้างทางวัตถุ ได้แก่ วัสดุที่ใช้ในการสร้างรูป เช่น สี ดิน หิน ไม้ กระดาษ โลหะ รวมถึงกลวิธีที่ใช้กับวัสดุเหล่านั้นด้วย เช่น การระบาย การปั้น การแกะสลัก การทอ ฯลฯ ในการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ เป็นการสร้างผลงานทางทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรม แบบเหมือนจริงบนระนาบ 2 มิติ แบบลวงตา 3 มิติ ในลักษณะแบบรูปธรรม ที่ใช้สีน้ำมัน ในการระบายลงบนผ้าใบ

## 3. การศึกษาข้อมูลด้านเนื้อหา (CONTENT)

เนื้อหา คือ องค์ประกอบที่เป็นนามธรรม หรือโครงสร้างทางจิต ตรงกันข้ามกับ ส่วนที่เป็นรูปทรง หมายถึงผลที่ได้รับจากงานศิลปะ โดยเนื้อหาให้ความพอใจต่อ ความรู้สึกทางจิตใจและอารมณ์ โดยถ้าเปรียบเทียบกับสิ่งมีชีวิต เนื้อหาเป็นส่วนที่รับรู้ใน เรื่องของความหมาย อารมณ์ และความรู้สึกที่แสดงออกผ่านรูปทรงโดยมีองค์ประกอบ หลักอยู่ 3 ส่วน คือ

3.1. เรื่อง สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างงานศิลปะในรูปแบบที่เป็น "นามธรรม" คือเรื่อง แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตได้สำนึก

3.2. แนวเรื่อง เป็นการแสดงออกของความรู้สึกด้านลบซึ่งถูกปิดกั้นในการแสดงออกต่อ สังคม

เป็นพฤติกรรมในลักษณะเดียวกับตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่มีความต้องการด้านลบที่ไม่สามารถแสดงออกมาในสภาวะรู้สำนึกได้ จึงทำให้กลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกต่อเมื่อ จิตอยู่ในสภาวะไร้สำนึก กลายเป็นความรู้สึกด้านลบต่างๆที่ถูกซ่อนภายในจิตได้สำนึก ก่อให้เกิดความกดดัน ความเศร้า ความอึดอัด ความหดหู่ ที่เป็นสภาวะที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ ในสังคมปัจจุบัน

3.3. เนื้อหา คือส่วนที่แสดงออกผ่านรูปทรงทางศิลปะ (Artistic Form) เป็นการ นำเสนอองค์ประกอบที่แสดงเรื่องราวอันแฝงความหมายที่เป็นนามธรรมของสภาวะทาง จิตใจมนุษย์ที่ถูกปิดกั้นขอบเขตในการแสดงออกทางพฤติกรรมและอารมณ์ภายในสังคม ทั่วไป ผ่านสัญลักษณ์ที่แสดงถึงอารมณ์ ความต้องการต่างๆ ในจิตใจผ่านสัญลักษณ์ที่ แสดงถึงความปรารถนาต่างๆ ในจิตใจเชิงลบสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. เนื้อหาภายใน หรือเนื้อหาทางรูปทรง

2. เนื้อหาภายนอก หรือเนื้อหาทางเรื่องราว สัญลักษณ์

เนื้อหาภายใน เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้อารมณ์สุนทรีย์ภาพแก่ผู้ดู เป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ เป็นลักษณะจิตวิสัย เป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์ ประกอบด้วย

1.เอกภาพ(Unity) เป็นเรื่องชีวิตประจำวันของผู้สร้างสรรค์ที่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งรูปแบบและเนื้อหา

2.ความสมดุล(Balance) เป็นความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetry Balance) คือการจัดองค์ประกอบของศิลปะทั้งสองข้างของแกนสมดุล เป็นการสมดุลแบบธรรมชาติ แกนสมมติมีขนาดสัดส่วนเหมือนกันหรือเท่ากัน

3.จุดเด่น(Dominance) ผู้สร้างสรรค์ใช้ภาพเหมือนตัวเองเป็นจุดเด่นในงาน และสร้างจุดรองโดยใช้ สีและวัตถุขนาดต่างๆ มาผลักระยะให้มีความใกล้เคียง

4.ความกลมกลืน(Harmony) ผู้สร้างสรรค์สร้างความกลมกลืนโดยใช้ค่าน้ำหนักแสงเงา และวาดสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงรสนิยมให้มีความสอดคล้องกับเรื่องราว

5.ความขัดแย้ง(Contrast) ผู้สร้างสรรค์ใช้วรรณะสีร้อนและวรรณะสีเย็นในการสร้างความขัดแย้งในผลงานให้เกิดความน่าสนใจ

เนื้อหาภายนอก เป็นการแสดงออกของตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่เมื่อจิตใจตกอยู่ในสภาวะอารมณ์ด้านลบเครียด กัดดัน จะมีอาการจิตตกหรือจิตหลุดลอยออกไป แต่ไม่สามารถแสดงออกต่อสังคมโดยตรงได้ จึงต้องเก็บซ่อนด้วยใบหน้าที่ไม่แสดงออกซึ่งความรู้สึกใดๆ แต่ความรู้สึกด้านลบภายในจิตใจได้สำนึกก็ส่งผลต่อบรรยากาศโดยรอบให้หดหู่นและหม่นหมอง

การเน้นเนื้อหาด้วยเรื่อง คือ การใช้เรื่องที่ตรงกับเนื้อหา และเป็นตัวแสดงเนื้อหาของงานโดยตรง ผู้สร้างสรรค์ใช้ความรู้สึกด้านลบที่เกิดจากจิตใจสำนึกซึ่งถูกกระตุ้นโดยแรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวเป็นเนื้อหาของงาน จึงนำตนเองที่เป็นหนึ่งในกลุ่มคนที่สามารถตกอยู่ในสภาวะเช่นนี้ได้เมื่อต้องอาศัยและใช้ชีวิตในสังคมในแบบเฉพาะตน และสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์มาสร้างให้เกิดความงามขึ้นในผลงาน เป็นความงามที่มีอยู่ในเรื่อง

#### 4. การศึกษาด้านกลวิธี

สีน้ำมัน(Oil paint) เป็นสีชนิดที่แห้งช้าที่ประกอบด้วยรงควัตถุที่ผสมกับน้ำมันระเหย (drying oil) ซึ่งเป็นน้ำมันจากพืช เช่น น้ำมันลินสีด(Linseed) ซึ่งกลั่นมาจากต้นแฟลกซ์ หรือน้ำมันจากเมล็ดป๊อบบี้ ในปี ค.ศ.1410 ศิลปินหนุ่มชื่อ แจน แวนอิกค์(Jan Van Eyck) พบวิธีการเขียนภาพโดยใช้น้ำมัน วารินิชบุรุกสีชาวผสมน้ำมันลินสีดกับสีฝุ่น ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเขียนภาพแบบสีน้ำมันที่ใช้กันอยู่ทุกวันนี้สีน้ำมันเป็นสีที่บ่งแสง เวลา

ระบายมักใช้สีขาว ผสมให้ได้น้ำหนักอ่อนแก่ งานวาดภาพสีน้ำมัน มักเขียนลงบนผ้าใบ (Canvas) มีความคงทนมากและกัน การวาดภาพสีน้ำมัน สามารถวาดภาพที่มีขนาดใหญ่ และสามารถแก้ไขงานด้วยการเขียนทับงานเดิมได้ สีน้ำมันสำหรับเขียนภาพจะบรรจุในหลอด ซึ่งมีราคาสูงต่ำขึ้นอยู่กับคุณภาพ การใช้งานจะผสมด้วยน้ำมันลินสีดจะทำให้เหนียวและเป็นมัน แต่ถ้าใช้ น้ำมันสน จะทำให้แห้งเร็วขึ้นและสีด้าน พู่กันที่ใช้ระบายสีน้ำมันเป็นพู่กันแบนที่มีขนแข็งๆ

จิตรกรรมแนวที่แปร่ง(Painterly style) คำนี้ใช้เรียกผลงานจิตรกรรมที่เน้นให้เห็นรอยแปร่งเป็นสำคัญ มาจากภาษาเยอรมันว่า Malerisch เริ่มพบในผลงานในผลงานสกุลช่างเวนิส โดยเฉพาะผลงานของ ดิเอโก ในยุคหลังๆ อันเกิดจากการพัฒนาสูตรผสมของสีน้ำมันให้มีความเหนียวข้นมากขึ้นจนสามารถเน้นที่แปร่งได้ ภายหลังศิลปินในยุคบาโรก เริ่มพัฒนาจนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของศิลปิน เช่นผลงานของ รูเบนส์เรมบรันด์ฟรันฮันส์ และมานิยมมาเรื่อยๆจนกลายเป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มไปเลย คือผลงานของศิลปินอิมเพรสชันนิสต์ ผลงานแนวที่แปร่งยังสามารถใช้ทั้งในจิตรกรรมสีน้ำและสีอะครีลิค อีกด้วย ปัจจุบันคนทำงานแนวนี้ลดน้อยเรื่อยๆหลังจากที่ศิลปินรุ่นใหม่หันไปนิยมทางานศิลปะเทคนิคใหม่ๆ

### 3. ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์

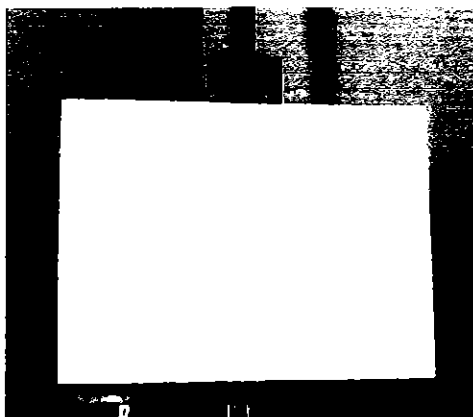
ในการดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์ มีการรวบรวมจดบันทึกข้อมูล และรายละเอียดระหว่างการทำ เพื่อให้อธิบายขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้

1. ส่วนประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์
2. วิธีดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

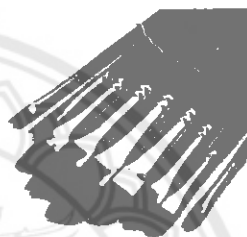
#### 1. ส่วนประกอบในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์

##### 1.1. วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์

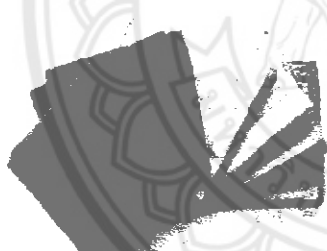
ผลงานศิลปนิพนธ์ชุดนี้เป็นวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างงานจิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบเพราะสีน้ำมันเป็นสีทึบแสง เวลาระบายมักใช้สีขาวผสมให้ได้น้ำหนักอ่อนแก่ ซึ่งวาดภาพสีน้ำมัน จะมีความคงทนมากและกันน้ำเนื่องจากสีน้ำมันแห้งช้ามากจึงต้องใช้เวลาในการสร้างสรรคนานโดยสามารถวาดภาพสีน้ำมันที่มีขนาดใหญ่ ๆ และสามารถแก้ไขงานได้ด้วยการเขียนทับงานเดิมวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์จึงประกอบด้วย เฟรมผ้าใบแคนวาส, ภาตรองสี, พู่กัน, ดั่งใส่สีน้ำ, ผ้าสำหรับเช็ดพู่กัน, สีน้ำมัน, สีน้ำ, สีอะครีลิค, น้ำมันลินสีด, น้ำมันสน และเกรียงผสมสี



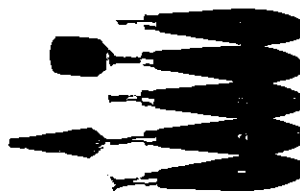
ภาพประกอบที่ 7 เฟรมผ้าใบแคนวาส



ภาพประกอบที่ 8 ถาดผสมสี, พู่กัน, ถังใส่น้ำ



ภาพประกอบที่ 9 ผ้าสำหรับเช็ดพู่กัน, สีน้ำมัน, น้ำมันลินซีด(linseed oil)



ภาพประกอบที่ 10 น้ำยาล้างสีน้ำมัน, เกรียงผสมสี

## กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2

### 1. ข้อมูลภาพถ่าย



ภาพประกอบที่ 11 ข้อมูลภาพถ่ายในการทำภาพร่างผลงานศิลปะนิพนธ์

### 2. วิธีดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์

ผู้สร้างสรรค์มีวิธีในการดำเนินการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 2.1 เลือกเรื่องที่สนใจ
- 2.2 ค้นคว้ารวบรวมและศึกษาข้อมูล
- 2.3 สร้างสรรค์ผลงานภาพร่าง(sketch)



ภาพประกอบที่ 12 ภาพร่างผลงานที่ 1 และ 2

- 2.4 ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและคณาจารย์
- 2.5 พัฒนาแบบร่างผลงาน(sketch)

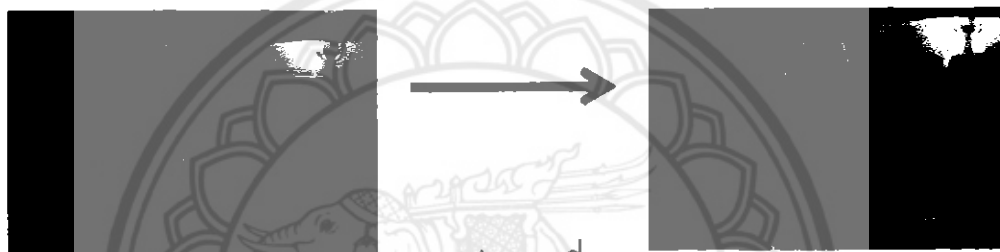
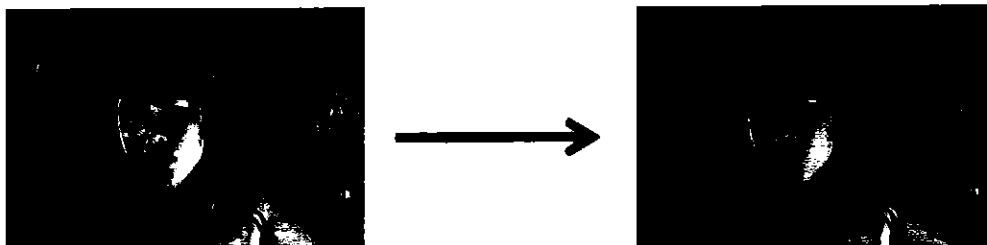


ภาพประกอบที่ 13 การพัฒนาภาพร่างผลงานที่ 1 และ 2

## 2.6 ขยายผลงานจริง

## 2.7 ประเมินคุณค่าพัฒนาและต่อยอด

ขั้นตอนการทำภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์แต่ละชิ้น อาศัยการถ่ายภาพแล้วนำมาปรับแก้ไขในโปรแกรม Photoshop เป็นหลักในการสร้างภาพร่าง(sketch)



ภาพประกอบที่ 14

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ สำหรับการขยายภาพร่างเป็นผลงานจริง จำเป็นต้องมีการเตรียมเฟรมผ้าใบเพื่อให้ง่ายต่อการสร้างสรรค์ จึงจะร่างภาพได้แล้วลงสีและและเก็บรายละเอียดในลำดับต่อไป



ภาพประกอบที่ 15

ขั้นตอนการเตรียมพื้น เพื่อให้ให้ง่ายสำหรับในขั้นตอนการลงสี



ภาพประกอบที่ 16



ภาพประกอบที่ 17

ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ในศิลปะนิพนธ์ชุด แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก  
ชื่อภาพ แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึกหมายเลข 1



ภาพประกอบที่ 18

ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ในศิลปะนิพนธ์ชุด แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก  
ชื่อภาพ แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึกหมายเลข 2

## กระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชั้นที่ 3, 4 และชั้นที่ 5

### 1. ข้อมูลภาพถ่าย



ภาพประกอบที่ 19 ข้อมูลภาพถ่ายในการทำภาพร่างผลงานศิลปะนิพนธ์

### 2. วิธีดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์

ผู้สร้างสรรค์มีวิธีในการดำเนินการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

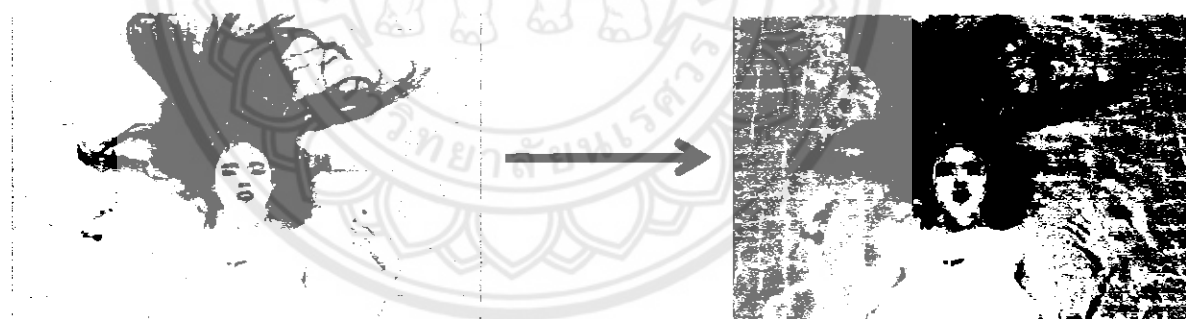
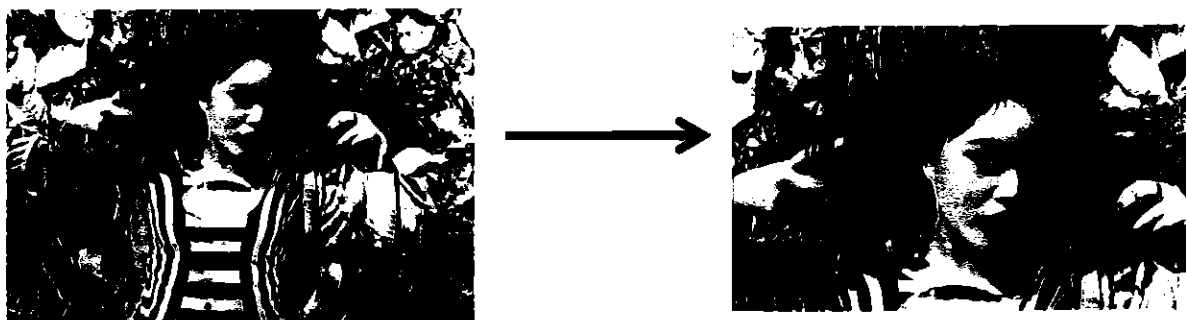
- 2.1 เลือกเรื่องที่สนใจ
- 2.2 ค้นคว้ารวบรวมและศึกษาข้อมูล
- 2.3 สร้างสรรค์ผลงานภาพร่าง(sketch)



ภาพประกอบที่ 20 ภาพร่างผลงานที่ 3, 4 และ 5

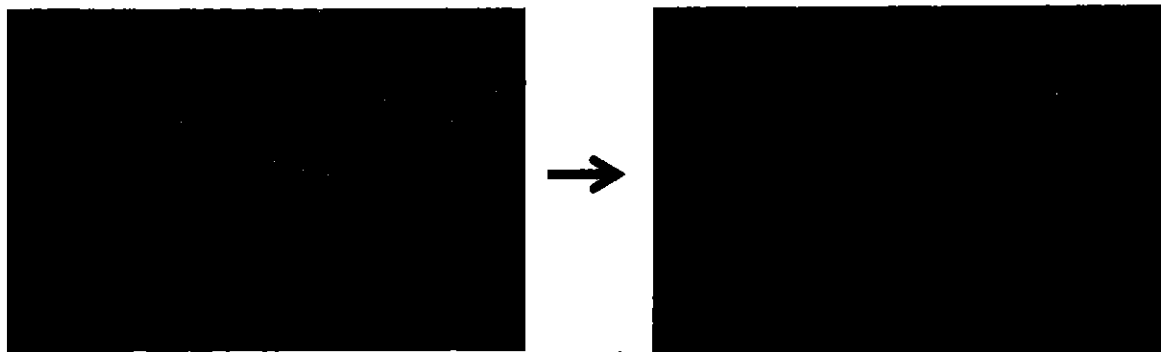


ขั้นตอนการทำภาพร่างผลงานศิลปนิพนธ์แต่ละชิ้น อาศัยการถ่ายภาพแล้วนำมาปรับแก้ไขในโปรแกรม Photoshop เป็นหลักในการสร้างภาพร่าง(sketch)



### ภาพประกอบที่ 21

ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ สำหรับการขยายภาพร่างเป็นผลงานจริง จำเป็นต้องมีการเตรียมเฟรมผ้าใบเพื่อให้ง่ายต่อการสร้างสรรค์ จึงจะร่างภาพได้แล้วลงสีและแกะเก็บรายละเอียดในลำดับต่อไป



ภาพประกอบที่ 22

ขั้นตอนการเตรียมพื้น เพื่อให้ให้ง่ายสำหรับในขั้นตอนการลงสี



ภาพประกอบที่ 23

ขั้นตอนการร่างภาพ โดยร่างด้วยดินสอก่อน จากนั้นจึงใช้สีน้ำมันร่างภาพเพื่อให้เห็น  
น้ำหนักแสงเงาชัดเจนขึ้น



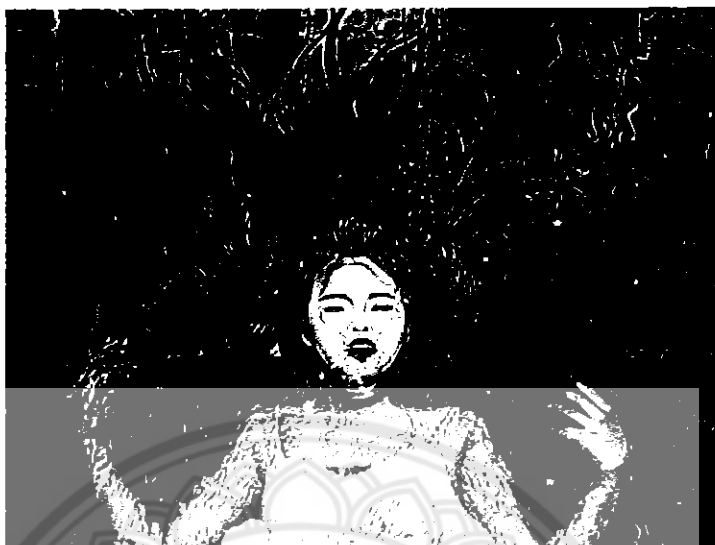
ภาพประกอบที่ 24

ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ในศิลปะนิพนธ์ชุด แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก  
ชื่อภาพ แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึกหมายเลข 3



ภาพประกอบที่ 25

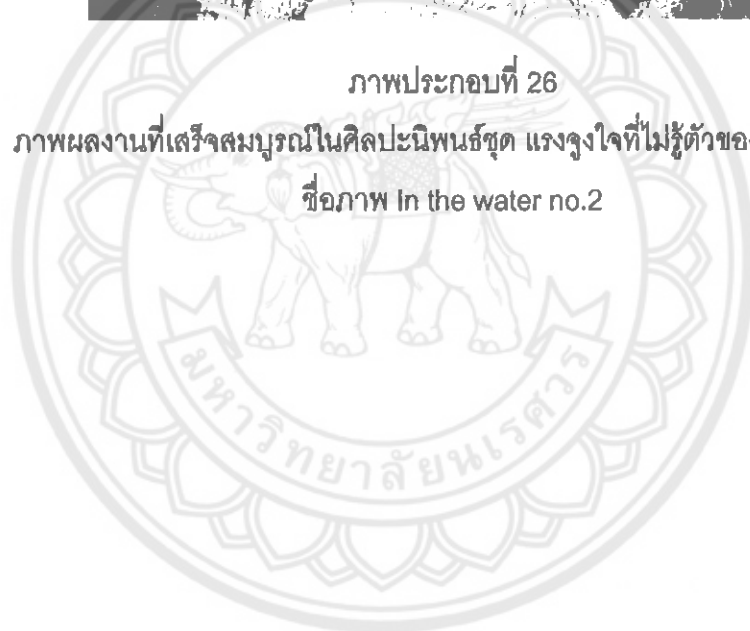
ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ในศิลปะนิพนธ์ชุด แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก  
ชื่อภาพ In the water



ภาพประกอบที่ 26

ภาพผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ในศิลปะนิพนธ์ชุด แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก

ชื่อภาพ In the water no.2



## บทที่ 4 ผลการดำเนินงานวิจัยสร้างสรรค์

จากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด แรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก จำเป็นต้องมีการวิเคราะห์คุณค่าศิลปะในการสร้างผลงาน เพื่อรายงานผลและอธิบายผลการดำเนินงาน ซึ่งจะให้เกิดความเข้าใจในแนวคิด ขั้นตอนกระบวนการทำงานทางกลวิธีของผู้สร้างสรรค์อย่างเป็นระบบมีแบบแผนในการดำเนินงาน มีประสิทธิภาพและเข้าใจความหมายที่เป็นสัญลักษณ์เฉพาะในผลงาน อันเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นจากองค์ความรู้ของผู้สร้างสรรค์ และถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานทางศิลปะ ที่มีคุณค่าทางสุนทรียภาพ มีประโยชน์ในการศึกษาเรียนรู้

การวิเคราะห์ผลงานการสร้างสรรค์ดังกล่าวนี้ ผู้สร้างสรรค์ได้มีการกำหนดแนวทางที่เป็นหลักการวิเคราะห์ โดยมีกระบวนการสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ การสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างมีจินตนาการทางความคิด กระบวนการสร้างสรรค์จึงมีจุดเริ่มต้น มีการพัฒนา และมีที่สิ้นสุด เป็นขั้นตอนที่สอดคล้องต่อเนื่องกัน

การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะในศิลปะนิพนธ์ชุดนี้ เป็นการพิจารณาแยกแยะศึกษาองค์รวมของงานศิลปะออกเป็นส่วนๆ ที่ละประเด็น ทั้งในด้านทัศนธาตุ องค์ประกอบศิลป์ และความสัมพันธ์ต่างๆ ในด้านกลวิธีการแสดงออก เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประเมินผลงานศิลปะว่ามีคุณค่าอย่างไรทางด้านความงามทางด้านเนื้อหาสาระ และทางด้านอารมณ์ความรู้สึก

### การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปะนิพนธ์ ชิ้นที่ 1



ภาพประกอบที่ 27

ชื่อผลงานศิลปะนิพนธ์ แรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึกหมายเลข 1

## 1. การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

### 1.1. การวิเคราะห์รูปทรง(Form)

#### 1.1.1. โครงสร้างทางรูป

**สี** เป็นสิ่งที่ปรากฏในงานที่ผู้สร้างสรรค์ใช้สีทั้งวรรณะเย็นและร้อน ที่มีความหลากหลาย เช่น สีแดง สีส้ม สีเหลือง สีเขียว สีเขียวเหลือง สีนํ้าเงิน สีม่วง สีส้มแดง สีม่วงแดง สีเขียวนํ้าเงิน สีม่วงนํ้าเงิน สีส้มเหลือง ฯลฯ เพื่อให้สะดุดตา เกิดความน่าสนใจงานศิลปะอันเป็นทัศนธาตุสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึก

**สีเขียว** ใช้เป็นสีที่ช่วยผ่อนคลายความเครียดได้ ให้ความรู้สึกสงบ ร่มรื่น ความสุขุม การผ่อนคลาย เป็นสีที่ช่วยประสานระหว่างสีเหลืองกับสีนํ้าเงิน ให้ไม่ตัดกันจนเกินไป

**สีแดง** เป็นสีที่สร้างความตื่นเต้น และกระตุ้นสมอง สีแดงปานกลางแสดงถึงความมีสุขภาพดี ความมีชีวิต ความรัก ความสำคัญ สร้างความรู้สึกรุนแรง ให้ความรู้สึกร้อน กระตุ้น ทำท่าย เคลื่อนไหว ตื่นเต้น ไร่ใจ มีพลัง เป็นสีวรรณะร้อนที่ผู้สร้างสรรค์นำมาแทรกในบางส่วนของผลงานให้ขัดแย้งกับสีตรงข้ามกัน

**สีม่วง** ให้ความรู้สึก มีเสน่ห์ น่าติดตาม ไร่ลับ ชอนไร่้น มีอำนาจ มีพลังแฝงอยู่ ความรัก ความสงบ ความสูงศักดิ์ เป็นสีที่ปลอบโยน และช่วยลดความเครียด เป็นสีที่ผู้สร้างสรรค์สร้างเป็นจุดเด่นและขัดแย้งกับสีเหลืองในผลงาน

**สีนํ้าตาล** ให้ความรู้สึกอบอุ่น ได้พักผ่อน แต่ควรใช้ร่วมกับสีส้ม เหลือง หรือสีทอง เพราะถ้าใช้สีนํ้าตาลเพียงสีเดียว อาจทำให้เกิดความรู้สึกหดหูได้

**สีเทา** เป็นผู้สร้างสรรค์นำมาสร้างให้ความรู้สึกสงบ ความเงียบ สุขุม ถ่อมตน สีขาวให้ความรู้สึก บริสุทธิ์ สะอาด สดใส เบบาง ถ่อนโยน เปิดเผย การเกิด ความรัก ความหวัง ความจริง ความเมตตา ความศรัทธา ความดีงาม

**สีวรรณะเย็น** หมายถึง ชุดสีที่ประกอบด้วยสีเขียวเหลือง สีเขียว สีเขียวนํ้าเงิน สีนํ้าเงิน และสีม่วงนํ้าเงิน สีเย็นให้ความรู้สึกสุขภาพ สงบ ลึกลับ เยือกเย็น ในทางจิตวิทยาสีเย็นมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกหดหู เศร้า โครงสีเย็นควรมีสีร้อนแทรกบ้างจะทำให้ผลงานดูน่าสนใจมากขึ้น

เส้น ผู้สร้างสรรค์นำเส้นมานำเสนอผ่านรูปทรงเพื่อสร้างความขัดแย้ง และความประสานครมกลืนให้เกิดขึ้นในผลงานประกอบด้วย



<เส้นโค้งให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหวสบาย  
เปลี่ยนแปลงได้ เส้นไหลสร้างความกลมกลืนในการ  
เปลี่ยนทิศทาง



<เส้นเฉียงหรือเส้นทแยงมุม ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว  
รวดเร็ว ไม่นิ่ง



< เส้นนอน ให้ความรู้สึกทางความกว้าง สงบ ราบเรียบ  
ผ่อนคลาย



<เส้นแนวตั้งหรือตั้ง ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า  
มั่นคง แข็งแรง หนักแน่น เป็นสัญลักษณ์ของความ  
ซื่อตรง



ค่าน้ำหนักแสงเงา ผู้สร้างสรรค์นำ ความอ่อน กลาง  
แก่ของน้ำหนัก มาสร้างมิติให้เกิดความรู้สึก สูง ต่ำ หนา  
บาง แก่ วัตถุในภาพ และใช้สร้างมิติแห่งความรู้สึกด้าน  
ระยะใกล้ ไกลของวัตถุในภาพให้เกิดความแตกต่าง  
ระหว่างรูปและพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง มีความรู้สึก  
เคลื่อนไหวด้วยแสงเงา ทำให้เกิดความกลมกลืน  
ประสานกันของภาพ

### 1.1.2. โครงสร้างทางวัตถุ

เป็นการสร้างผลงานทางทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมในลักษณะที่เหมือนจริงตามธรรมชาติ (Realistic) บนระนาบ 2 มิติ แบบลวงตา 3 มิติ ในลักษณะแบบรูปธรรม ที่ใช้สีน้ำมันในการระบายลงบนผ้าใบ ซึ่งแสดงรายละเอียดทั้งทางด้านรูปทรงและด้านเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานภาพนี้

### 1.2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content)

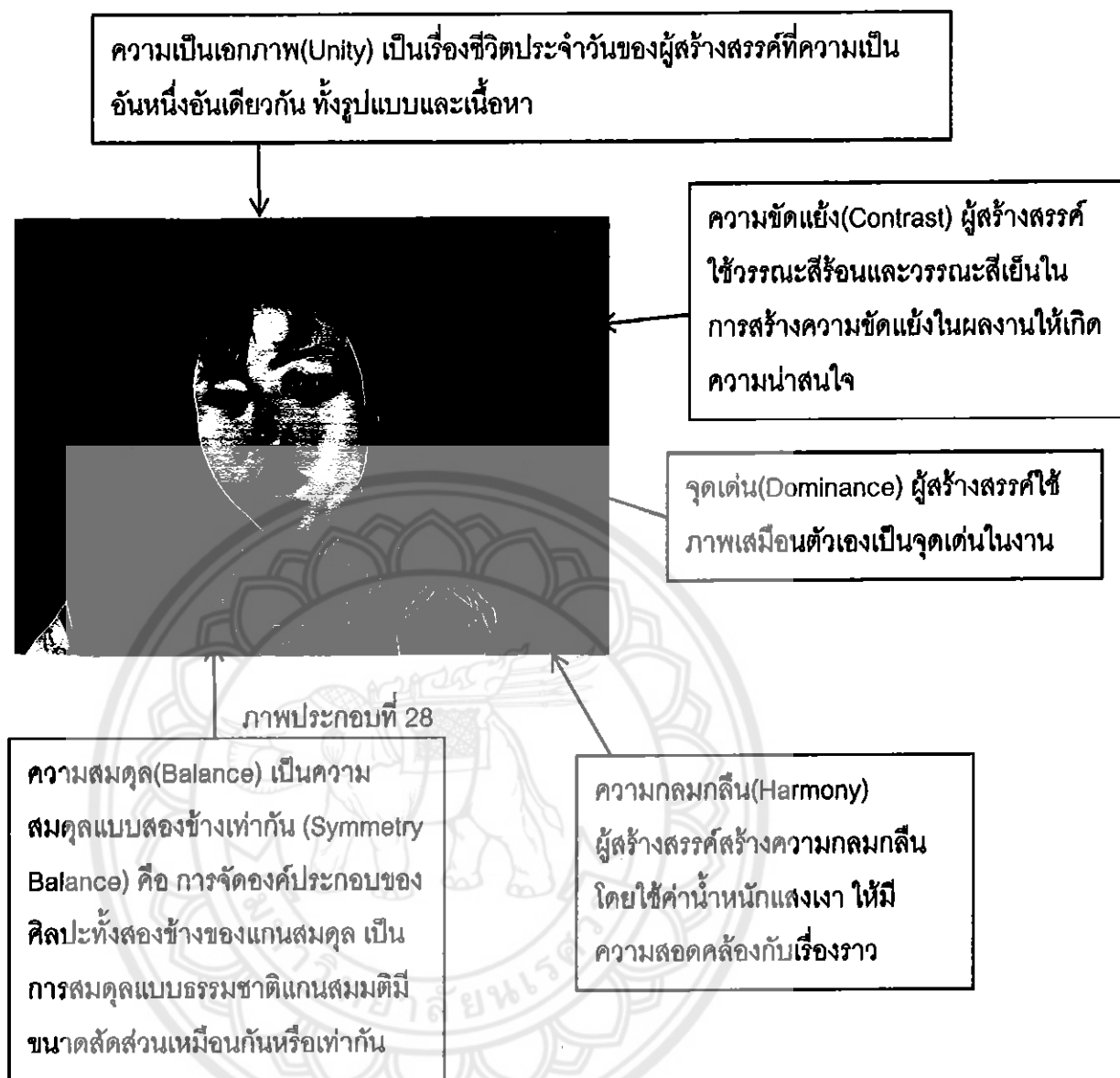
1.2.1. เรื่อง สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างงานศิลปะในรูปแบบที่เป็น "นามธรรม" คือเรื่อง แรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตได้สำนึก

1.2.2. แนวเรื่อง เป็นการแสดงออกของความรู้สึกด้านลบซึ่งถูกปิดกั้นในการแสดงออกต่อสังคมเป็นพฤติกรรมในลักษณะเดียวกับตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่มีความต้องการด้านลบที่ไม่สามารถแสดงออกมาในสภาวะรู้สำนึกได้ จึงทำให้กลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกต่อเมื่อจิตอยู่ในสภาวะไร้สำนึก กลายเป็นความรู้สึกด้านลบต่างๆที่ถูกซ่อนภายในจิตได้สำนึก ก่อให้เกิดความกดดัน ความเศร้า ความอึดอัด ความหดหู่ ที่เป็นสภาวะที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน

1.2.3. เนื้อหาภายนอก เป็นการแสดงออกของตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่เมื่อจิตใจตกอยู่ในสภาวะอารมณ์ด้านลบเครียด กดดัน จะมีอาการจิตตกหรือจิตหลุดลอยออกไป แต่ไม่สามารถแสดงออกต่อสังคมโดยตรงได้ จึงต้องเก็บซ่อนด้วยใบหน้าที่ไม่แสดงออกซึ่งความรู้สึกใดๆ แต่ความรู้สึกด้านลบภายในจิตได้สำนึกก็ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศโดยรวมให้หดหู่และหม่นหมอง


1.2.4. เนื้อหาภายใน เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้อารมณ์สุนทรีย์ภาพแก่ผู้ดูเป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ เป็นลักษณะจิตวิสัย เป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์ในผลงานภาพนี้มีเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง ที่ให้อารมณ์สุนทรีย์ภาพ เป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ เป็นลักษณะจิตวิสัย เป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์





และผลงานภาพนี้ มีเนื้อหาศิลปะเป็นภาษาแห่งความงาม เป็นศิลปะที่มีจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์ผลงานที่มี "ความงาม" หรือสุนทรีย์ภาพทางรูปทรง เป็นหลักการสำคัญ "แก่นแท้" ของศิลปะก็คือ "ความงาม" อันมาจากการเลียนแบบธรรมชาติโดยที่ผู้สร้างสรรคจะสอดแทรกความคิดเห็น ความรู้สึก ประสบการณ์ ความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อ เครื่องมือ วิธีการ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในตัวศิลปินในการสร้างสรรค์โดยให้ผู้ดูอาศัยประสบการณ์ที่มีมาประกอบในการตีความ เพื่อประเมินคุณค่า โดยนาเอาธรรมชาติมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ และศึกษาวิธีการ ซึ่งเป็นผลสะท้อนให้เกิดการเรียนรู้ในผลงาน ศิลปินพันธุ์ชุด แรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 2

<p>จุดเด่น (Dominance) ผู้สร้างสรรคใช้ ภาพเสมือน ตัวเองเป็น จุดเด่นในงาน</p>		<p>ความเป็นเอกภาพ (Unity) เป็นเรื่อง ชีวิตประจำวันของ ผู้สร้างสรรคที่ ความเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกัน ทั้ง รูปแบบและเนื้อหา</p>
--	--	--

ภาพประกอบที่ 29

<p>ความสมดุล(Balance) เป็นความ สมดุลแบบสองข้างไม่เท่ากัน (Asymmetrical Balance) คือ การจัด องค์ประกอบของศิลปะทั้งสองข้างแกน สมมติมีขนาดสัดส่วนไม่เหมือนกัน ไม่ เท่ากัน แต่สมดุลกันในความรู้สึก</p>	<p>ความขัดแย้ง(Contrast) ผู้สร้างสรรค ใช้วรรณะสีร้อนและวรรณะสีเย็นใน การสร้างความขัดแย้งในผลงานให้เกิด ความน่าสนใจ</p>
--	--

1.การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

1.1. การวิเคราะห์รูปทรง(Form)

1.1.1.โครงสร้างทางรูป

สี เป็นปรากฏการณ์ของแสงที่สองกระทบวัตถุ สะท้อนเข้าสู่ตามนุษย์ ถ้าไม่มีแสงจะมองไม่เห็นสี สีแต่ละสี ที่มีอยู่ในวัตถุต่าง ๆ และมีผลต่อความรู้สึก นึกคิด ของมนุษย์

สีเหลือง ผู้สร้างสรรคใช้สีเหลืองเพื่อให้เกิดความรู้สึกสดใส สะดุดตาและโดดเด่น ความ ร่าเริง ความเบิก บานสดชื่น สนุกสนาน ความสนุกสนาน การแผ่กระจาย อำนาจบารมี

สีส้ม ให้ความรู้สึกร้อน ความอบอุ่น ความสดใส มีชีวิตชีวา ตื่นเต้น ร่าเริง ฉูดฉาด ความเป็นวัยรุ่น การปลดปล่อย ผู้สร้างสรรคใช้สีส้มเพื่อสร้างความประสานกลมกลืนระหว่างสีน้ำตาลแดงกับสี เหลือง

สีน้ำตาล ให้ความรู้สึกเข้มแข็ง น่าเชื่อถือ มั่นคง ความเป็นธรรมชาติ อบอุ่น ผู้สร้างสรรคใช้สี น้ำตาลเพื่อให้สีของผลงานเป็นเอกภาพ

สีแดง ให้ความรู้สึกร้อน กระตุ้น ทำท่าย ความตื่นเต้น เฝ้าใจ ความทะเยอทะยาน ความโกรธ มีพลัง ความอุดมสมบูรณ์ ความมั่งคั่ง ความรัก ความสำคัญ เป็นสีวรรณะร้อนที่ผู้สร้างสรรค์นำมาแทรกในบางส่วนของผลงานให้ขัดแย้งกับสีตรงข้ามกัน

สีฟ้า ให้ความรู้สึกเย็นสบาย ปลอดภัย กว้าง เบา สะอาด ปลอดภัย ความสว่าง ลมหายใจ ความเป็นอิสระ เสรีภาพ เป็นธรรมชาติ เป็นสีวรรณะเย็นที่ผู้สร้างสรรค์นำมาแทรกในบางส่วนของผลงานให้ขัดแย้งกันในผลงาน

สีวรรณะร้อน หมายถึง ชุดสีที่ประกอบด้วย สีส้มเหลือง สีส้ม สีส้มแดง สีแดง สีม่วงแดง และสีน้ำตาล สีวรรณะร้อนให้ความรู้สึกตื่นตา มีพลัง ร้อนและดึงดูดความสนใจได้ดี สีวรรณะร้อนนี้สภาพโดยรวมจะมีความกลมกลืนของสีมาก เป็นวรรณะสีที่ผู้สร้างสรรค์ใช้เป็นวรรณะสีหลักเพื่อแสดง ถึงแสงจากโคมไฟที่ดูสลัวๆ มาประกอบทำให้งานมีความน่าสนใจ

ค่าน้ำหนักแสงเงา ผู้สร้างสรรค์นำความอ่อน กลาง แก่ของน้ำหนัก มาสร้างมิติให้เกิดความรู้สึกสูง ต่ำ หนา บาง แก่ วัตถุในภาพ และใช้สร้างมิติแห่งความรู้สึกด้านระยะใกล้ไกลของวัตถุในภาพ ให้ความแตกต่างระหว่างรูปและพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง มีความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยแสงเงา ให้ความเกิดความกลมกลืนประสานกันของภาพ

พื้นผิว ผู้สร้างสรรค์ใช้การระบายสีด้วยลักษณะลงตา ที่ทำให้เกิดพื้นผิวของสิ่งต่างๆ เช่น พื้นผิว โขฟา โต๊ะ ผ้า พื้นผิววัตถุที่มีความโปร่งและด้าน ให้ความแตกต่างอย่างชัดเจน เพื่อสร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นในงานศิลปนิพนธ์ โดยอาศัยการเลียนแบบจากภาพถ่ายวัตถุจริง

## 1.2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content)

1.2.1. เรื่อง สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างงานศิลปะในรูปแบบที่เป็น "นามธรรม" คือเรื่อง แรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก

1.2.2. แนวเรื่อง เป็นการแสดงออกของความรู้สึกด้านลบซึ่งถูกปิดกั้นในการแสดงออกต่อสังคมเป็นพฤติกรรมในลักษณะเดียวกับตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่มีความต้องการด้านลบที่ไม่สามารถแสดงออกมาในสภาวะรู้สำนึกได้ จึงทำให้กลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกต่อเมื่อจิตอยู่ในสภาวะไร้สำนึก กลายเป็นความรู้สึกด้านลบต่างๆที่ถูกซ่อนภายในจิตใต้สำนึก ก่อให้เกิดความกดดัน ความเศร้า ความอึดอัด ความหุดหู่ ที่เป็นสภาวะที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน

1.2.3. เนื้อหาภายนอก เป็นการแสดงออกของตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่เมื่อจิตใจตกอยู่ในสภาวะอารมณ์ด้านลบเครียด กดดัน จะมีอาการจิตตกหรือจิตหลุดลอยออกไป แต่ไม่สามารถแสดงออกต่อสังคมโดยตรงได้ จึงต้องเก็บซ่อนด้วยใบหน้าที่ไม่แสดงออกซึ่งความรู้สึกใดๆ แต่ความรู้สึกด้านลบภายในจิตใต้สำนึกก็ส่งผลต่อบรรยากาศโดยรวมให้หุดหู่และหม่นหมอง

1.2.4.เนื้อหาภายใน เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรง เป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้อารมณ์สุนทรีย์ภาพแก่ผู้ดู เป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ เป็นลักษณะจิตวิสัย เป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์ในผลงานภาพนี้มีเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง ที่ให้อารมณ์สุนทรีย์ภาพ เป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ เป็นลักษณะจิตวิสัย เป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์

และผลงานภาพนี้ มีเนื้อหาศิลปะเป็นภาษาแห่งความงาม เป็นศิลปะที่มีจุดมุ่งหมายในการสร้างสรรค์ผลงานที่มี "ความงาม" หรือสุนทรีย์ภาพทางรูปทรง เป็นหลักการสำคัญ "แก่นแท้" ของศิลปะก็คือ "ความงาม"อันมาจากการเลียนแบบธรรมชาติโดยที่ผู้สร้างสรรค์จะสอดแทรกความคิดเห็น ความรู้สึก ประสบการณ์ ความรู้ความชำนาญในการใช้สื่อเครื่องมือ วิธีการ ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในตัวศิลปินในการสร้างสรรค์โดยให้ผู้ดูอาศัยประสบการณ์ที่มีมาประกอบในการตีความ เพื่อประเมินคุณค่า โดยนาเอาธรรมชาติมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ และศึกษาวิธีการ ซึ่งเป็นผลสะท้อนให้เกิดการเรียนรู้ในผลงานศิลปะนิพนธ์ชุด แรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตได้สำนึก



## การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปินจีนที่ 3

ความเป็นเอกภาพ(Unity) เป็นเรื่องชีวิตประจำวันของผู้สร้างสรรคที่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งรูปแบบและเนื้อหา



ภาพประกอบที่ 30

ความขัดแย้ง(Contrast) ผู้สร้างสรรคใช้วรรณะสีร้อนและวรรณะสีเย็นในการสร้างความขัดแย้งในผลงานให้เกิดความน่าสนใจ

จุดเด่น(Dominance) ผู้สร้างสรรคใช้ภาพเหมือนตัวเองเป็นจุดเด่นในงาน

ความกลมกลืน(Harmony) ผู้สร้างสรรคสร้างความกลมกลืนโดยใช้ค่าน้ำหนักแสงเงา ให้มีความสอดคล้องกับเรื่องราว

ความสมดุล(Balance) เป็นความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetry Balance) คือ การจัดองค์ประกอบของศิลปะทั้งสองข้างของแกนสมดุล เป็นการสมดุลแบบธรรมชาติแกนสมมติมีขนาดสัดส่วนเหมือนกันหรือเท่ากัน

### 1.การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

#### 1.1.การวิเคราะห์รูปทรง(Form)

##### 1.1.1.โครงสร้างทางรูป

สี เป็นสิ่งที่ปรากฏในงานที่ผู้สร้างสรรคใช้สีทั้งวรรณะเย็นและร้อน ที่มีความหลากหลาย เช่น สีแดง สีส้ม สีเหลือง สีเขียว สีเขียวเหลือง สีนํ้าเงิน สีม่วง สีส้มแดง สีม่วงแดง สีเขียวนํ้าเงิน สีม่วงนํ้าเงิน สีส้มเหลือง ฯลฯ เพื่อให้สะดุดตา เกิดความน่าสนใจงานศิลปะอันเป็นทัศนธาตุสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึก

สีเขียว ใช้เป็นสีที่ช่วยผ่อนคลายความเครียดได้ ให้ความรู้สึก สงบ ร่มรื่น ความสุขุม การผ่อนคลาย เป็นสีที่ช่วยประสานระหว่างสีเหลืองกับสีน้ำเงิน ให้ไม่ตัดกันจนเกินไป  
 สีแดง เป็นสีที่สร้างความตื่นเต้น และกระตุ้นสมอง สีแดงปานกลางแสดงถึงความมีสุขภาพดี ความมีชีวิต ความรัก ความสำคัญ สร้างความรู้สึกรุนแรง ให้ความรู้สึกร้อน กระตุ้น ทำท่าย เคลื่อนไหว ตื่นเต้น ไร่ใจ มีพลัง เป็นสีวรรณะร้อนที่ผู้สร้างสรรค์นำมาแทรกในบางส่วนของผลงานให้ขัดแย้งกับสีตรงข้ามกัน

สีม่วง ให้ความรู้สึก มีเสน่ห์ น่าติดตาม ไร่ล้น ชอนไร่ มีอำนาจ มีพลังแฝงอยู่ ความรัก ความสงบ ความสูงศักดิ์ เป็นสีที่ปลอบโยน และช่วยลดความเครียด เป็นสีที่ผู้สร้างสรรค์สร้างเป็นจุดเด่นและขัดแย้งกับสีเหลืองในผลงาน

สีน้ำตาล ให้ความรู้สึกอบอุ่น ได้พักผ่อน แต่ควรใช้ร่วมกับสีส้ม เหลือง หรือสีทอง เพราะถ้าใช้สีน้ำตาลเพียงสีเดียว อาจทำให้เกิดความรู้สึกหดหู่ได้

สีเทา เป็นผู้สร้างสรรค์นำมาสร้างให้ความรู้สึก สงบ ความเยียบ สุขุม ถ่อมตน สีขาวให้ความรู้สึก บริสุทธิ์ สะอาด สดใส เบาบาง ชอนโยน เปิดเผย การเกิด ความรัก ความหวัง ความจริง ความเมตตา ความศรัทธา ความดีงาม

สีวรรณะเย็น หมายถึง ชุดสีที่ประกอบด้วยสีเขียวเหลือง สีเขียว สีเขียวน้ำเงิน สีน้ำเงิน และสีม่วงน้ำเงิน สีเย็นให้ความรู้สึกสุขภาพ สงบ ลึกลับ เยือกเย็น ในทางจิตวิทยาสีเย็นมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกหดหู่ เศร้า โคร่งสีเย็นควรมีสีร้อนแทรกบ้างจะทำให้ผลงานดูน่าสนใจมากขึ้น

เส้น ผู้สร้างสรรค์นำเส้นมานำเสนอผ่านรูปทรงเพื่อสร้างความขัดแย้ง และความประสานกลมกลืนให้เกิดขึ้นในผลงานประกอบด้วย

เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหวสบาย เปลี่ยนแปลงได้ เส้นไหลสร้างความกลมกลืนในการเปลี่ยนทิศทาง

เส้นเฉียงหรือเส้นทแยงมุม ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว รวดเร็ว ไม่มั่นคง

เส้นนอน ให้ความรู้สึกทางความกว้าง สงบ ราบเรียบ ผ่อนคลาย

เส้นแนวตั้งหรือตั้ง ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า มั่นคง แข็งแรง หนักแน่น เป็นสัญลักษณ์ของความซื่อตรง

ค่าน้ำหนักแสงเงา ผู้สร้างสรรค์นำ ความอ่อน กลาง แก่ของน้ำหนัก มาสร้างมิติให้เกิดความรู้สึก สูง ต่ำ หนา บาง แก่ วัตถุในภาพ และใช้สร้างมิติแห่งความรู้สึกด้านระยะใกล้ไกลของวัตถุในภาพให้เกิดความแตกต่างระหว่างรูปและพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง มีความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยแสงเงา ทำให้เกิดความกลมกลืนประสานกันของภาพ

### 1.1.2. โครงสร้างทางวัตถุ

เป็นการสร้างผลงานทางทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมในลักษณะที่เหมือนจริงตามธรรมชาติ (Realistic) บนระนาบ 2 มิติ แบบลวงตา 3 มิติ ในลักษณะแบบรูปธรรม ที่ใช้สีน้ำมันในการระบายลงบนผ้าใบ ซึ่งแสดงรายละเอียดทั้งทางด้านรูปทรงและด้านเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานภาพนี้

### 1.2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content)

1.2.1. เรื่อง สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างงานศิลปะในรูปแบบที่เป็น "นามธรรม" คือเรื่อง แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก

1.2.2. แนวเรื่อง เป็นการแสดงออกของความรู้สึกด้านลบซึ่งถูกปิดกั้นในการแสดงออกต่อสังคมเป็นพฤติกรรมในลักษณะเดียวกับตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่มีความต้องการด้านลบที่ไม่สามารถแสดงออกมาในสภาวะรู้สำนึกได้ จึงทำให้กลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกต่อเมื่อจิตอยู่ในสภาวะไร้สำนึก กลายเป็นความรู้สึกด้านลบต่างๆที่ถูกซ่อนภายในจิตใต้สำนึก ก่อให้เกิดความกดดัน ความเศร้า ความอึดอัด ความหดหู่ ที่เป็นสภาวะที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน

1.2.3. เนื้อหาภายนอก เป็นการแสดงออกของตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่เมื่อจิตใจตกอยู่ในสภาวะอารมณ์ด้านลบเครียด กดดัน จะมีอาการจิตตกหรือจิตหลุดลอยออกไป แต่ไม่สามารถแสดงออกต่อสังคมโดยตรงได้ จึงต้องเก็บซ่อนด้วยใบหน้าที่ไม่แสดงออกซึ่งความรู้สึกใดๆ แต่ความรู้สึกด้านลบภายในจิตใต้สำนึกก็ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศโดยรอบให้หดหู่และหม่นหมอง

1.2.4. เนื้อหาภายใน เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้อารมณ์สุนทรีย์ภาพแก่ผู้ดูเป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ เป็นลักษณะจิตวิสัย เป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์ในผลงานภาพนี้มีเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง ที่ให้อารมณ์สุนทรีย์ภาพ เป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ เป็นลักษณะจิตวิสัย เป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 4

ความเป็นเอกภาพ(Unity) เป็นเรื่องชีวิตประจำวันของผู้สร้างสรรค์ที่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งรูปแบบและเนื้อหา



ภาพประกอบที่ 31

ความขัดแย้ง(Contrast) ผู้สร้างสรรค์ใช้วรรณะสีร้อนและวรรณะสีเย็นในการสร้างความขัดแย้งในผลงานให้เกิดความน่าสนใจ

จุดเด่น(Dominance) ผู้สร้างสรรค์ใช้ภาพเหมือนตัวเองเป็นจุดเด่นในงาน

ความกลมกลืน(Harmony) ผู้สร้างสรรค์สร้างความกลมกลืนโดยใช้ค่าน้ำหนักแสงเงา ให้มีความสอดคล้องกับเรื่องราว

ความสมดุล(Balance) เป็นความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetry Balance) คือ การจัดองค์ประกอบของศิลปะทั้งสองข้างของแกนสมดุล เป็นการสมดุลแบบธรรมชาติแกนสมมติมีขนาด

1.การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

1.1.การวิเคราะห์รูปทรง(Form)

1.1.1.โครงสร้างทางรูป

สี เป็นสิ่งที่ปรากฏในงานที่ผู้สร้างสรรค์ใช้สีทั้งวรรณะเย็นและร้อน ที่มีความหลากหลาย เช่น สีแดง สีส้ม สีเหลือง สีเขียว สีเขียวเหลือง สีนํ้าเงิน สีม่วง สีส้มแดง สีม่วงแดง สีเขียวนํ้าเงิน สีม่วงนํ้าเงิน สีส้มเหลือง ฯลฯ เพื่อให้สะดุดตา เกิดความน่าสนใจงานศิลปะอันเป็นทัศนธาตุสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึก



สีแดง เป็นสีที่สร้างความตื่นเต้น และกระตุ้นสมอง สีแดงปานกลางแสดงถึงความมี  
สุขภาพดี ความมีชีวิต ความรัก ความสำคัญ สร้างความรู้สึกรุนแรง ให้ความรู้สึกร้อน  
กระตุ้น ทำท่าย เคลื่อนไหว ตื่นเต้น เร้าใจ มีพลัง เป็นสีวอร์มร้อนที่ผู้สร้างสรรค์นำมา  
แทรกในบางส่วนของผลงานให้ขัดแย้งกับสีตรงข้ามกัน

สีม่วง ให้ความรู้สึก มีเสน่ห์ น่าติดตาม เร้นลับ ซ่อนเร้น มีอำนาจ มีพลังแฝงอยู่ ความรัก  
ความสงบ ความสูงศักดิ์ เป็นสีที่ปลอดภัย และช่วยลดความเครียด เป็นสีที่ผู้สร้างสรรค์  
สร้างเป็นจุดเด่นและขัดแย้งกับสีเหลืองในผลงาน

สีเทา เป็นผู้สร้างสรรค์นำมาสร้างให้ความรู้สึก สงบ ความเงียบ สุขภาพ สุขุม ถ่อมตน สี  
ขาวให้ความรู้สึก บริสุทธิ์ สะอาด สดใส เบาบาง อ่อนโยน เปิดเผย กว้างไกล ความรัก  
ความหวัง ความจริง ความเมตตา ความศรัทธา ความดีงาม

สีฟ้า ให้ความรู้สึกเย็นสบาย ปลอดภัย กว้าง เบา สะอาด ปลอดภัย ความสว่าง ลม  
หายใจ ความเป็นอิสระ เสรีภาพ เป็นธรรมชาติ เป็นสีวอร์มเย็นที่ผู้สร้างสรรค์นำมาใช้  
เป็นส่วนใหญ่ภายในงานทำให้ภายในงานมีความน่าดึงดูดและน่าสนใจ

สีวอร์มเย็น หมายถึง ชุดสีที่ประกอบด้วยสีเขียวเหลือง สีเขียว สีเขียวน้ำเงิน สีนํ้าเงิน  
และสีม่วงน้ำเงิน สีเย็นให้ความรู้สึกสุขภาพ สงบ ลึกกลับ เยือกเย็น ในทางจิตวิทยาสีเย็นมี  
ความสัมพันธ์กับความรู้สึกหดหู่ เศร้า โคร่งสีเย็นควรมีสีร้อนแทรกบ้างจะทำให้ผลงานดู  
น่าสนใจมากขึ้น

เส้น ผู้สร้างสรรค์นำเส้นมานำเสนอผ่านรูปทรงเพื่อสร้างความขัดแย้ง และความประสาน  
กลมกลืนให้เกิดขึ้นในผลงานประกอบด้วย

เส้นโค้งให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหวสบาย เปลี่ยนแปลงได้ เส้นไหลสร้างความ  
กลมกลืนในการเปลี่ยนทิศทาง

เส้นเฉียงหรือเส้นทแยงมุม ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว รวดเร็ว ไม่มั่นคง

เส้นนอน ให้ความรู้สึกทางความกว้าง สงบ ราบเรียบ ผ่อนคลาย

เส้นแนวตั้งหรือตั้ง ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า มั่นคง แข็งแรง หนักแน่น เป็น  
สัญลักษณ์ของความซื่อตรง

ค่าน้ำหนักแสงเงา ผู้สร้างสรรค์นำ ความอ่อน กลาง แก่ของน้ำหนัก มาสร้างมิติให้เกิด  
ความรู้สึก สูง ต่ำ หนา บาง แก่ วัตถุในภาพ และใช้สร้างมิติแห่งความรู้สึกด้านระยะใกล้  
ไกลของวัตถุในภาพให้เกิดความแตกต่างระหว่างรูปและพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง มี  
ความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยแสงเงา ทำให้เกิดความกลมกลืนประสานกันของภาพ

#### 1.1.2. โครงสร้างทางวัตถุ

เป็นการสร้างผลงานทางทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมในลักษณะที่เหมือนจริงตามธรรมชาติ(Realistic) บนระนาบ 2 มิติ แบบลวงตา 3 มิติ ในลักษณะแบบรูปธรรม ที่ใช้สีน้ำมันในการระบายลงบนผ้าใบ ซึ่งแสดงรายละเอียดทั้งทางด้านรูปทรงและด้านเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานภาพนี้

## 1.2.การวิเคราะห์เนื้อหา (Content)

1.2.1. เรื่อง สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างงานศิลปะในรูปแบบที่เป็น "นามธรรม"คือเรื่อง แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก

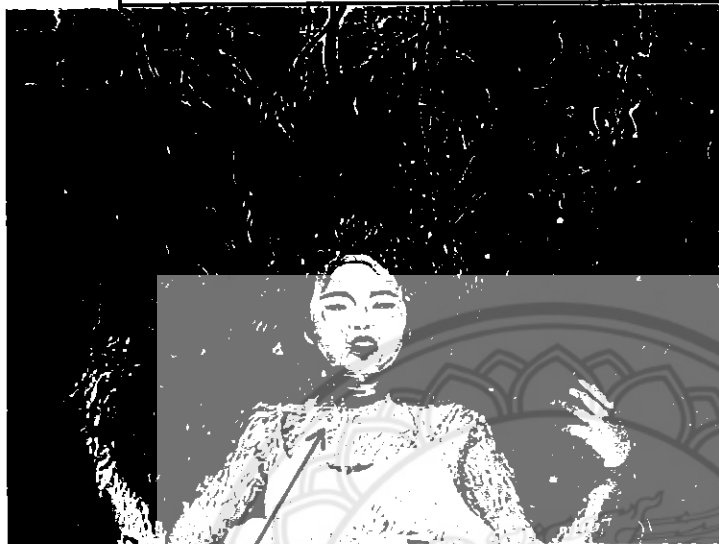
1.2.2. แนวเรื่อง เป็นการแสดงออกของความรู้สึกด้านลบซึ่งถูกปิดกั้นในการแสดงออกต่อสังคมเป็นพฤติกรรมในลักษณะเดียวกับตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่มีความต้องการด้านลบที่ไม่สามารถแสดงออกมาในสภาวะรู้สำนึกได้ จึงทำให้กลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกต่อเมื่อจิตอยู่ในสภาวะไร้สำนึก กลายเป็นความรู้สึกด้านลบต่างๆที่ถูกซ่อนภายในจิตใต้สำนึก ก่อให้เกิดความกดดัน ความเศร้า ความอึดอัด ความหดหู่ ที่เป็นสภาวะที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน

1.2.3. เนื้อหาภายนอก เป็นการแสดงออกของตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่เมื่อจิตใต้อยู่ในสภาวะอารมณ์ด้านลบเครียด กดดัน จะมีอาการจิตตกหรือจิตหลุดลอยออกไป แต่ไม่สามารถแสดงออกต่อสังคมโดยตรงได้ จึงต้องเก็บซ่อนด้วยใบหน้าที่ไม่แสดงออกซึ่งความรู้สึกใดๆ แต่ความรู้สึกด้านลบภายในจิตใต้สำนึกก็ส่งผลต่อบรรยากาศโดยรอบให้หดหู่และหม่นหมอง

1.2.4. เนื้อหาภายใน เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้อารมณ์สุนทรีย์ภาพแก่ผู้ดูเป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ เป็นลักษณะจิตวิสัย เป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์ในผลงานภาพนี้มีเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง ที่ให้อารมณ์สุนทรีย์ภาพ เป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ เป็นลักษณะจิตวิสัย เป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์

การวิเคราะห์คุณค่าศิลปะผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 5

ความเป็นเอกภาพ(Unity) เป็นเรื่องชีวิตประจำวันของผู้สร้างสรรคที่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ทั้งรูปแบบและเนื้อหา



ภาพประกอบที่ 32

ความขัดแย้ง(Contrast) ผู้สร้างสรรคใช้วรรณะสีร้อนและวรรณะสีเย็นในการสร้างความขัดแย้งในผลงานให้เกิดความน่าสนใจ

จุดเด่น(Dominance) ผู้สร้างสรรคใช้ภาพเสมือนตัวเองเป็นจุดเด่นในงาน

ความกลมกลืน(Harmony) ผู้สร้างสรรคสร้างความกลมกลืนโดยใช้ค่าน้ำหนักแสงเงา ให้มีความสอดคล้องกับเรื่องราว

ความสมดุล(Balance) เป็นความสมดุลแบบสองข้างเท่ากัน (Symmetry Balance) คือ การจัดองค์ประกอบของศิลปะทั้งสองข้างของแกนสมดุล เป็นการสมดุลแบบธรรมชาติแกนสมมติมีขนาด

1.การวิเคราะห์องค์ประกอบของศิลปะ

1.1.การวิเคราะห์รูปทรง(Form)

1.1.1.โครงสร้างทางรูป

สี เป็นสิ่งที่ปรากฏในงานที่ผู้สร้างสรรคใช้สีทั้งวรรณะเย็นและร้อน ที่มีความหลากหลาย เช่น สีแดง สีส้ม สีเหลือง สีเขียว สีเขียวเหลือง สีม่วง สีม่วงแดง สีเขียว น้ำเงิน สีม่วงน้ำเงิน สีส้มเหลือง ฯลฯ เพื่อให้สะดุดตา เกิดความน่าสนใจงานศิลปะอันเป็นทัศนธาตุสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึก

สีแดง เป็นสีที่สร้างความตื่นเต้น และกระตุ้นสมอง สีแดงปานกลางแสดงถึงความมีสุขภาพดี ความมีชีวิต ความรัก ความสำคัญ สร้างความรู้สึกรุนแรง ให้ความรู้สึกร้อน

กระตุ้น ทำท่าย เคลื่อนไหว ตื่นเต้น เร้าใจ มีพลัง เป็นสีวรรณะร้อนที่ผู้สร้างสรรค์นำมา  
แทรกในบางส่วนของผลงานให้ขัดแย้งกับสีตรงข้ามกัน

สีม่วง ให้ความรู้สึก มีเสน่ห์ น่าติดตาม เร็นลับ ซ่อนเร้น มีอำนาจ มีพลังแฝงอยู่ ความรัก  
ความสงบ ความสูงศักดิ์ เป็นสีที่ปลอดภัย และช่วยลดความเครียด เป็นสีที่ผู้สร้างสรรค์  
สร้างเป็นจุดเด่นและขัดแย้งกับสีเหลืองในผลงาน

สีเทา เป็นผู้สร้างสรรค์นำมาสร้างให้ความรู้สึก สงบ ความเจียม สุภาพ สุขุม ถ่อมตน สี  
ขาว ให้ความรู้สึก บริสุทธิ์ สะอาด สดใส เบาบาง อ่อนโยน เปิดเผย การเกิด ความรัก  
ความหวัง ความจริง ความเมตตา ความศรัทธา ความดีงาม

สีฟ้า ให้ความรู้สึกเย็นสบาย ปลอดภัย กว้าง เบา สะอาด ปลอดภัย ความสว่าง ลม  
หายใจ ความเป็นอิสระ เสรีภาพ เป็นธรรมชาติ เป็นสีวรรณะเย็นที่ผู้สร้างสรรค์นำมาใช้  
เป็นส่วนใหญ่ภายในงานทำให้ภายในงานมีความน่าดึงดูดและน่าสนใจ

สีวรรณะเย็น หมายถึง ชุดสีที่ประกอบด้วยสีเขียวเหลือง สีเขียว สีเขียวน้ำเงิน สีนํ้าเงิน  
และสีม่วงน้ำเงิน สีเย็นให้ความรู้สึกสุภาพ สงบ ลึกลับ เยือกเย็น ในทางจิตวิทยาสีเย็นมี  
ความสัมพันธ์กับความรู้สึกหดหู่ เศร้า โคร่งสีเย็นควรมีสีร้อนแทรกบ้างจะทำให้ผลงานดู  
น่าสนใจมากขึ้น

เส้น ผู้สร้างสรรค์นำเส้นมานำเสนอผ่านรูปทรงเพื่อสร้างความขัดแย้ง และความประสาน  
กลมกลืนให้เกิดขึ้นในผลงานประกอบด้วย

เส้นโค้ง ให้ความรู้สึกมีการเคลื่อนไหวสบาย เปลี่ยนแปลงได้ เลื่อนไหลสร้างความ  
กลมกลืนในการเปลี่ยนทิศทาง

เส้นเฉียงหรือเส้นทแยงมุม ให้ความรู้สึก เคลื่อนไหว รวดเร็ว ไม่มั่นคง

เส้นนอน ให้ความรู้สึกทางความกว้าง สงบ ราบเรียบ ผ่อนคลาย

เส้นแนวตั้งหรือตั้ง ให้ความรู้สึกทางความสูง สง่า มั่นคง แข็งแรง หนักแน่น เป็น  
สัญลักษณ์ของความซื่อตรง

ค่าน้ำหนักแสงเงา ผู้สร้างสรรค์นำ ความอ่อน กลาง แก่ของน้ำหนัก มาสร้างมิติให้เกิด  
ความรู้สึก สูง ต่ำ หนา บาง แก่ วัตถุในภาพ และใช้สร้างมิติแห่งความรู้สึกด้านระยะใกล้  
ไกลของวัตถุในภาพให้เกิดความแตกต่างระหว่างรูปและพื้น หรือรูปทรงกับที่ว่าง มี  
ความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยแสงเงา ทำให้เกิดความกลมกลืนประสานกันของภาพ

#### 1.1.2. โครงสร้างทางวัตถุ

เป็นการสร้างผลงานทางทัศนศิลป์ประเภทจิตรกรรมในลักษณะที่เหมือนจริงตาม  
ธรรมชาติ (Realistic) บนระนาบ 2 มิติ แบบลวงตา 3 มิติ ในลักษณะแบบรูปธรรม ที่ใช้สี

น้ำมันในการระบายลงบนผ้าใบ ซึ่งแสดงรายละเอียดทั้งทางด้านรูปทรงและด้านเนื้อหาในการสร้างสรรค์ผลงานภาพนี้

## 1.2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content)

1.2.1. เรื่อง สิ่งที่ผู้สร้างสรรค์สรรหามาเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างงานศิลปะในรูปแบบที่เป็น "นามธรรม" คือเรื่อง แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตใต้สำนึก

1.2.2. แนวเรื่อง เป็นการแสดงออกของความรู้สึกด้านลบซึ่งถูกปิดกั้นในการแสดงออกต่อสังคมเป็นพฤติกรรมในลักษณะเดียวกับตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่มีความต้องการด้านลบที่ไม่สามารถแสดงออกมาในสภาวะรู้สำนึกได้ จึงทำให้กลายเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกต่อเมื่อจิตอยู่ในสภาวะไร้สำนึก กลายเป็นความรู้สึกด้านลบต่างๆที่ถูกซ่อนภายในจิตใต้สำนึก ก่อให้เกิดความกดดัน ความเศร้า ความอึดอัด ความหดหู่ ที่เป็นสภาวะที่เกิดขึ้นกับมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน

1.2.3. เนื้อหาภายนอก เป็นการแสดงออกของตัวผู้สร้างสรรค์เอง ที่เมื่อจิตใจตกอยู่ในสภาวะอารมณ์ด้านลบเครียด กดดัน จะมีอาการจิตตกหรือจิตหลุดลอยออกไป แต่ไม่สามารถแสดงออกต่อสังคมโดยตรงได้ จึงต้องเก็บซ่อนด้วยใบหน้าที่ไม่แสดงออกซึ่งความรู้สึกใดๆ แต่ความรู้สึกด้านลบภายในจิตใต้สำนึกก็ส่งผลต่อบรรยากาศโดยรวมให้หดหู่และหม่นหมอง

1.2.4. เนื้อหาภายใน เป็นเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง เนื้อหาประเภทนี้จะให้อารมณ์สุนทรีย์ภาพแก่ผู้ดูเป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ เป็นลักษณะจิตวิสัย เป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์ในผลงานภาพนี้มีเนื้อหาที่เกิดจากการประสานกันอย่างมีเอกภาพของทัศนธาตุในรูปทรงเป็นเนื้อหาของรูปทรงโดยตรง ที่ให้อารมณ์สุนทรีย์ภาพ เป็นอารมณ์ทางศิลปะที่บริสุทธิ์ เป็นลักษณะจิตวิสัย เป็นพลัง ความรู้สึกส่วนตัว เป็นบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์

## บทที่ 5 สรุปผลการสร้างสรรค์

การสร้างสรรคศิลป์นิพนธ์ชุด แรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตได้สำนึก เป็นการสร้างผลงานศิลปะทางทัศนศิลป์ ตามขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์และการศึกษาค้นคว้าผ่านการคิด วิเคราะห์หาความเข้าใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้ การสร้างผลงานที่มีคุณค่าทางสุนทรีย์ภาพ และเกิดการพัฒนาด้านประสบการณ์ในการทำงาน ที่ได้บรรลุสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาค้นคว้าในกระบวนการ ขั้นตอน ของการสร้างสรรคผลงานทางทัศนศิลป์ และนำไปสู่การบันทึกข้อมูลผลของการสร้างสรรค์งานอย่างเป็นระบบในรูปแบบในรูปเอกสารภาคศิลป์นิพนธ์
2. เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของสร้างสรรค์งานทางทัศนศิลป์ในรูปแบบงานจิตรกรรม
3. เพื่อสะท้อนสภาวะทางพฤติกรรมของบุคคล ที่มีการแสดงออกในรูปแบบต่างๆภายใต้แรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตได้สำนึกผ่านอัตลักษณ์ของตนให้บุคคลอื่นเห็นด้วยสภาพการณ์ต่างๆ

จากการสร้างสรรค์ศิลป์นิพนธ์ชุดนี้ ผลที่ได้รับนั้น อาศัยกระบวนการวิจัยแบบสร้างสรรค์ในการบันทึกผลการสร้างสรรค์งาน โดยการสร้างสรรค์ศิลปะนิพนธ์ชุด แรงงูใจที่ไม่รู้ตัวของจิตได้สำนึกมีการสร้างสรรค์ผลงานที่มีกระบวนการแบบในประเภทจิตรกรรมในลักษณะรูปธรรม บนระนาบ 2 มิติ แบบลงตา 3 มิติ ที่แสดงเรื่องราวของสภาวะทางจิตใจมนุษย์ในด้านลบที่มีการแสดงออกภายใต้แรงงูใจที่ไม่รู้สึกตัวของจิตได้สำนึก ทั้งความเครียด ความกลัว ความกดดันในรูปแบบที่ธรรมดาสัมผัสด้วยสภาพการณ์ต่างๆ อย่างเป็นเอกภาพในเชิงลบ อันเป็นผลที่แสดงคุณค่าทางความงามทางด้านรูปแบบและด้านเนื้อหาจากทัศนธาตุที่ปรากฏ ประกอบกับเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันด้วยกลวิธีสีน้ำมนบนผ้าใบ ที่เกิดจากความตระหนักหนักในการทำงานของผู้สร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ศิลป์นิพนธ์ได้นำเนื้องานจนสำเร็จลุล่วงนั้น ทำให้เห็นพัฒนาการในการสร้างผลงานของผู้สร้างสรรค์ แม้จะมีการศึกษาข้อมูลและวางแผนแล้วก็ยังประสบกับปัญหาในการดำเนินการสร้างสรรค์ เนื่องจากการสร้างสรรค์ศิลป์นิพนธ์ชุดนี้ มีระยะเวลาการทดลองการสร้างสรรคผลงานก่อนศิลป์นิพนธ์น้อย ทำให้รูปแบบงานและการนำกลวิธีมาใช้ในการสร้างสรรค์นั้น ยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร จึงต้องมีการพัฒนาผลงานศิลป์นิพนธ์ให้ดีขึ้นด้วยศักยภาพของผู้สร้างสรรค์ในขั้นต่อไป

ผู้สร้างสรรค์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การสร้างสรรค์ผลงานศิลป์นิพนธ์ชุดนี้ จะช่วยสร้างความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์ที่นำเสนอแนวความคิด และเข้าใจการจัดวางองค์ประกอบและทัศนธาตุทางศิลปะที่จัดสร้างให้เกิดเป็นผลงานทางศิลปะ อันเป็นประโยชน์แก่นักศึกษาศิลปะ ทั้งนี้หวังว่าศิลป์นิพนธ์ชุดนี้ จะทำให้มนุษย์พร้อมที่จะมองลึกเข้าไปในจิตใจของตัวเอง ยอมรับความความเป็นจริงที่วามมนุษย์เรามีได้ สมบูรณ์แบบแล้วนำทัศนคติเหล่านี้มาปรับใช้ชีวิตในสังคมโดยไม่จำเป็นต้องกักเก็บเอาไว้อีกต่อไป

### อภิปรายผลการสร้างสรรค์

1. เข้าใจกระบวนการ ขั้นตอนของการสร้างสรรค์ผลงานทางทัศนศิลป์ ที่นำไปสู่การบันทึกข้อมูลผลของการสร้างสรรค์งานอย่างเป็นระบบในรูปเอกสารภาคศิลปนิพนธ์
2. เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในรูปแบบและเนื้อหาของการสร้างสรรค์งานทางทัศนศิลป์ในรูปแบบงานจิตรกรรม
3. สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนสภาวะทางพฤติกรรมของบุคคล ที่มีการแสดงออกในรูปแบบต่างๆ ภายใต้แรงจูงใจที่ไม่รู้ตัวของจิตได้สำนึกผ่านอัตลักษณ์ของตนให้บุคคลอื่นเห็นด้วยสภาพการณ์ต่างๆ

### ข้อเสนอแนะ

การสร้างสรรค์ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้มีข้อมูลครบถ้วน แต่อาจจะไม่สมบูรณ์เพียงพอในทางด้านกลวิธี เนื่องจากผู้สร้างสรรค์อาศัยประสบการณ์การทำงานแบบเฉพาะตนสำหรับการดำเนินงานในระยะเวลาที่จำกัดที่ทำให้ผู้สร้างสรรค์ต้องใช้ความพยายามอย่างมากในการสร้างสรรค์ผู้สนใจควรศึกษาการสร้างสรรค์งานในลักษณะจิตรกรรมสีน้ำมันเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะอย่างครบถ้วน



### บรรณานุกรม

- กำจร สุนพงษ์ศรี. สุนทรียศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2556.
- วิบูลย์ ลี้สุวรรณ. ศิลปวิชาการ 2 : ศิลปะคืออะไร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : มุลินีศาสตราจารย์ ศิลป์ พีระศรี อนุสรณ์. 2549
- จี. ศรีนิวาสนัน. สุนทรียศาสตร์ปัญหาและทฤษฎีเกี่ยวกับความงามและศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. 2545.
- เฉลิมเกียรติ วัฒนกุล. จิตวิเคราะห์ของฟรอยด์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ดวงกมลการพิมพ์. 2521
- ธรรมชาติของมนุษย์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :  
<https://romravin.wordpress.com/2011/05/22/human-nature/>. (วันที่ค้นข้อมูล : 10 เมษายน 2561).
- จิตใต้สำนึก. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :  
<https://www.novabizz.com/NovaAce/Subconscious.htm>. (วันที่ค้นข้อมูล : 20 เมษายน 2561).
- COMPOSITION OF ART. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : [http://www.teacher.ssu.ac.th/sahapop/file.php/1/art\\_element.pdf](http://www.teacher.ssu.ac.th/sahapop/file.php/1/art_element.pdf). (วันที่ค้นข้อมูล : 16 เมษายน 2561).
- องค์ประกอบศิลป์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://preede.wordpress.com/2011/09/18/องค์ประกอบศิลป์>. (วันที่ค้นข้อมูล : 16 เมษายน 2561).
- เรื่องเกี่ยวกับสี : ความหมายของสีที่มีต่อความรู้สึกของเรา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :  
[http://www.vorabhasd.co.th/Adv\\_Col\\_Psycho.htm](http://www.vorabhasd.co.th/Adv_Col_Psycho.htm). (วันที่ค้นข้อมูล : 16 เมษายน 2561).
- ทักษะธาตุ. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : [http://ruksinrspa.blogspot.com/2010/09/blog-post\\_4703.html](http://ruksinrspa.blogspot.com/2010/09/blog-post_4703.html). (วันที่ค้นข้อมูล : 16 เมษายน 2561).
- สุรชาติ เกษประสิทธิ์. เอกสารประกอบการเรียนการสอนรายวิชา 707122 พื้นฐานองค์ประกอบศิลป์